

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

NAČRT POSKUSA
“UVAJANJE TUJEGA JEZIKA V OBVEZNEM PROGRAMU IN PREIZKUŠANJE KONCEPTA
RAZŠIRJENEGA PROGRAMA V OSNOVNI ŠOLI”

Nosilec poskusa: Tatjana Krapše
Odgovorna oseba: dr. Vinko Logaj, direktor Zavoda RS za šolstvo

Gradivo ni lektorirano, lektorsko bo urejeno po sprejemu na vseh komisijah

Kazalo vsebine

1. Uvod – Osnovne informacije o poskusu	1
1.1. Utemeljitev poskusa z analizo stanja in navedbo razlogov za uvedbo	5
1.1.1.Prikaz uresničevanja razširjenega programa in izvajanja pouka tujih jezikov v izbranih državah	6
1.1.1.1. Uresničevanja razširjenega programa v izbranih tujih državah.....	6
1.1.1.2. Uresničevanje tujih jezikov v osnovni šoli v izbranih tujih državah	8
1.1.2. Stanje v Sloveniji	8
1.1.2.1. Zgodovinski pregled razširjenega programa v slovenski osnovni šoli.....	8
1.1.3. Stanje izvajanja tujega jezika in razširjenega programa v slovenski OŠ danes in razlogi za uvedbo poskusa	9
1.1.4. Izhodišča za poskus	11
1.2. Cilji poskusa.....	12
1.3. Opis in vsebina novega programskega elementa in novosti.....	13
1.4. Formalno-pravni okviri poskusa.....	15
1.4.1. Seznam vzgojno-izobraževalnih organizacij, izbranih za udeležbo v poskusu.....	15
1.4.2. Predlog začasne ureditve pravic udeležencev izobraževanja, ki bodo vključeni v poskus	16
1.4.3. Število udeležencev	16
1.4.4. Način zagotavljanja svetovanja in pomoči pri reševanju vprašanj v zvezi z izvajanjem poskusa	17
2. Merljivi cilji poskusa.....	17
2.1. Uvajanje, spremljanje in evalviranje prvega tujega jezika v 1. razred obveznega.....	17
programa OŠ.....	17
2.2. Spremljanje in uvajanje drugega tujega jezika v 7., 8. in 9. razred obveznega	18
programa OŠ	18
2.3. Uvajanje novih izvedbenih modelov razširjenega programa v OŠ.....	18
3. Metode raziskovanja.....	20
3.1. Metode raziskovanja pri spremljanju in uvajanju prvega tujega jezika v 1. razredu.....	20
obveznega programa OŠ.....	20
3.2. Metode raziskovanja pri spremljanju in uvajanju drugega tujega jezika v 7., 8. in 9. razredu obveznega programa OŠ.....	20

3.3. Metode raziskovanja pri uvajanju in spremljanju razširjenega programa OŠ	21
4. Izvedbeni načrt uvajanja, spremljanja in evalvacije poskusa	22
4.1. Načrt aktivnosti	22
4.2. Trajanje uvajanja, spremljanja in evalvacije	24
4.3. Razpoložljiva finančna sredstva	24
4.3.1. Financiranje šol	24
4.3.2. Sredstva za pripravo in izvedbo poskusa po letih	24
5. Načrt in čas uvajanja novega programskega elementa ali novosti po preteku poskusa na nacionalni ravni.	25
6. Priloge	26
6.1. Osnutek strukture kurikularnega dokumenta razširjenega programa osnovne šole	26
6.2. Osnutek ciljev in raziskovalnih vprašanj ter instrumentarija poskusa razširjenega	28
6.3. Osnutek načrta uvajanja, spremljanja in evalviranja prvega tujega jezika v prvem razredu v obveznem programu OŠ v poskusu uvajanje tujega jezika v obveznem programu in koncepta razširjenega programa v osnovni šoli.....	39
6.4. Osnutek načrta uvajanja, spremljanja in evalviranja drugega tujega jezika v v obveznem programu OŠ v poskusu uvajanje tujega jezika v obveznem programu in koncepta razširjenega programa v osnovni šoli.....	56
7. Viri	85

1. Uvod – Osnovne informacije o poskusu

Načrt poskusa *Uvajanje tujega jezika v obveznem programu in preizkušanje koncepta razširjenega programa v osnovni šoli* (v nadaljevanju: *Načrt poskusa*) je pripravljen skladno s *Pravilnikom o posodabljanju vzgojno-izobraževalnega dela* (Uradni list RS, št. 7/14 in 27/17) in na podlagi sklepa ministrice za izobraževanje, znanost in šport št. 0070-38/2017 z dne, 12.6. 2017.

Glavni cilj načrtovanega poskusa je preveriti izvedbene modele razširjenega programa osnovne šole v vseh treh vzgojno-izobraževalnih obdobjih. Načrt poskusa je pripravljen tako, da je prvo obdobje (do 31. 8. 2018) namenjeno pripravi kurikularnega dokumenta in izvedbenih modelov za razširjeni program. V tem obdobju bodo potekale tudi druge pripravljalne aktivnosti za preizkušanje izvedbenih modelov v izbranih šolah. Preizkušanje in evalviranje izvedbenih modelov razširjenega programa bo v šolah potekalo od 1. 9. 2018 do 31. 8. 2021. Vzporedno bo od 1. 9. 2018 v poskusu potekalo tudi uvajanja obveznega 1. tujega jezika v 1. razredu OŠ in obveznega drugega tujega jezika v 7., 8. in 9. razredu OŠ. Zato bo v 20 izbranih šolah, v katerih bo s poskusom potekalo preverjanje izvedbenih modelov za celoten razširjeni program, v obveznem programu predmetnik spremenjen tako, da bo obseg ur povečan za obseg ur na novo uvedenega obveznega tujega jezika. V ostalih šolah v Sloveniji bo pouk tujega jezika potekal v obliki obveznih in izbirnih predmetov kot do sedaj. Vse pravice učencev in obveznosti šol v poskusu bodo urejene v Pravilniku o poskusu, ki ga bo pred pričetkom izvajanja poskusa v šolah izdal minister. Na 155 izbranih šolah bo potekalo preizkušanje in evalviranje izvedbenih modelov vsebinskega sklopa *Zdravje in gibanje za dobro psihično in fizično počutje*, ki je podrobneje opisan v nadaljevanju načrta poskusa.

Pri pripravi kurikularnega dokumenta bodo upoštevane določbe veljavnega Zakona o osnovni šoli (Zakon o osnovni šoli – uradno prečiščeno besedilo – ZOsn-UPB3 (Uradni list RS, št. 81/06 z dne 31. 7. 2006 in spremembe)) ter določbe Pravilnika o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole (Uradni list RS, št. 75/2005 in spremembe). S kurikularnim dokumentom, v katerem bodo opredeljeni cilji, načela, izvedba razširjenega programa, vključevanje in udeležba učencev v razširjeni program, področja razširjenega programa po vzgojno-izobraževalnih obdobjih in razredih s primeri dejavnosti in priporočili za izvedbo, bo določen tudi delež vsebinskih področij po razredih in vzgojno-izobraževalnih obdobjih na tedenski in letni ravni ter predlagana časovna organizacija po razredih. Pri pripravi kurikularnega dokumenta bodo upoštevana sodobna teoretična izhodišča, strateški dokumenti ter opravljene primerjave in analize, ki so opisane v načrtu poskusa.

Za pripravo kurikularnega dokumenta in usmerjanje poskusa bo oblikovana projektna skupina, ki jo sestavlja pet članov (svetovalcev) Zavoda RS za šolstvo, štiri člani iz visokošolskih zavodov iz Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru in Primorske univerze, dva člana Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter trije ravnatelji osnovnih šol, ki bodo sodelovale v poskusu. Poleg tega bodo za posamezna področja imenovane delovne skupine, ki jih bodo sestavljali svetovalci Zavoda RS za šolstvo, predstavniki visokošolskih zavodov ter predstavniki osnovnih šol.

Rezultati poskusa bodo osnova za predloge sistemskih sprememb na področju izvajanja

tujih jezikov in razširjenega programa osnovne šole.

1.1. Utemeljitev poskusa z analizo stanja in navedbo razlogov za uvedbo

Rešitve, ki jih preverjamo s poskusom, temeljijo na organizacijskih, vsebinskih in metodičnih smernicah, opredeljenih v ZOŠ. Natančneje pa bodo s kurikularnim dokumentom, oblikovanem v prvi fazi poskusa, opredeljeni cilji razširjenega programa kot celote, ki jih v omenjenem zakonu ni. Trenutno so cilji razširjenega programa hkrati ciljnih osnovne šole (2. člen ZOSn *Url RS: št. 81/06*) in dejavnosti razširjenega programa, navedenih v Zakonu o osnovni šoli (20., 21. 22., 23., 24. in 25. člen ZOSn, *Url RS: št. 81/06*), ki opredeljujejo organizacijsko, vsebinsko in metodično izvedbo razširjenega programa v osnovni šoli. V omenjenem zakonu pa ni opredeljenih ciljev razširjenega programa kot celote.

Dosedanja organizacija in izvedba razširjenega programa (dopolnilni in dodatni pouk, podaljšano bivanje, interesne dejavnosti, skupinska in individualna učna pomoč ter neobvezni izbirni predmeti), opredeljena z *Zakonom o osnovni šoli*, temelji na različnih konceptih: *Koncept dela Učne težave v osnovni šoli (2007)*¹, *Koncept Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci (1999)*², *Koncept Interesne dejavnosti za 9-letno OŠ (2008)*³, *Koncept Podaljšano bivanje in različne oblike varstva v devetletni OŠ (1999, 2005)*⁴ itd., zato ne odraža koherentne povezanosti razširjenega in obveznega programa (14. člen ZOSn), kar je za učinkovito doseganje ciljev osnovnošolskega izobraževanja nujno.

Z novim kurikularnim dokumentom bodo dejavnosti razširjenega programa osnovne šole povezane v celoto in nadgrajene s cilji, načeli in izhodišči, temelječimi na sodobnih kognitivnih teorijah, teorijah učenja, ustvarjalnosti itd., tudi z izhodišči strateških dokumentov ter raziskav o učinkovitosti učenja in poučevanja. Okvirna struktura Kurikularnega dokumenta razširjenega programa v OŠ je razvidna v poglavju Priloge 6.1.

V poskusu bomo preverili različne modele izvedbe razširjenega programa (Primer: izvedba dejavnosti razširjenega programa po obveznem programu, v času med obveznim programom ali kombinacija obojega). Sočasno/vzporedno se bodo odvijale različne vsebinske dejavnosti (trije vsebinski sklopi), v katere se bodo vključevali učenci glede na interes in starost. Učne skupine bodo starostno heterogene, spremljan bo individualni napredek učencev, učencev in učencem bo omogočen fleksibilni prehod med dejavnostmi.

Pri zasnovi razširjenega programa, ki ga preverjamo s poskusom smo izhajali iz dosedanjih izkušenj in iz konceptov nekaterih evropskih držav. Na osnovi pregleda tujih konceptov ugotavljamo, da ti programi podpirajo tiste cilje vzgoje in izobraževanja, ki so slabše zastopani v obveznem programu. Dejavnosti razširjenega programa v konceptih teh držav

---

¹ Koncept dela: Učne težave v osnovni šoli; Zavod Republike Slovenije za šolstvo; Ljubljana; 2007

² Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci v devetletni osnovni šoli; Zavod Republike Slovenije za šolstvo; Ljubljana; 1999

³ Interesne dejavnosti za devetletno osnovno šolo; Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo; Ljubljana; 2001

⁴ Podaljšano bivanje in različne oblike varstva učencev v osnovni šoli; Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo; Ljubljana; 2005

podpirajo razvoj raznovrstnih veščin/kompetenc, predvsem socialnih in sodelovalnih veščin, praktičnih veščin, podjetniških kompetenc, ključnih vseživljenjskih veščin ter so usmerjene v skrb za zdravje in dobro počutje (*angl. health and well being*). Vsebinska in izvedbena naravnost pa je v večini takšna, da učenci v dejavnostih uživajo in se jih z veseljem udeležujejo. V nekaterih državah so dejavnosti razširjenega programa plačljive in so namenjene heterogenim populacijam, ponekod vključujejo tudi starše (Švedska, Finska).

V primerjalni analizi razširjenega programa slovenske osnovne šole z drugimi državami smo izhajali iz naslednjih kriterijev:

1. Države Evropske Unije in dostopnost virov:

Glede na dostopne vire (pretežno spletne - elektronske zapise) ugotavljamo, da je poimenovanje programa, ki ga države izvajajo ob obveznem programu osnovne šole različno: *Extra Curricular Activities, School Clubs and activities, Out of school activities, Before and After School Activities*. Kljub raznolikemu razumevanju namena izvenšolskih dejavnosti, je iz pregledanih dokumentov mogoče razbrati, da gre za načrtno in sistematično uvajanje dnevno organiziranih dejavnosti za učence po končanem obveznem programu izobraževanja. Raziskovalci navajajo ugotovitve, da sistematično vodene izvenšolske dejavnosti, ki niso sestavni del obveznega programa, predvsem pa se dosežki učencev v teh dejavnostih ne vrednotijo, pomembno vplivajo na kasnejši otrokov intelektualni, socialni in psihični razvoj (Fischer, Radisch in Schüpbach, 2014). Izbrali smo vzorec držav, v katerih razširjen program podpira cilje obveznega, je sistemsko uveden in ni obvezen za vse učence.

2. Učenčevi dosežki v mednarodnih primerjalnih študijah

Pregledali smo umeščenost/organizacijo izvenšolskih dejavnosti v šolah držav, kjer so učenci v mednarodnih primerjalnih študijah dosegli visoke učne dosežke. Poleg tega nas je zanimal položaj izvenšolskih dejavnosti v šolah držav, so vodilne v uvajanju učnega procesa obveznega programa po sodobnejših teorijah učenja (poudarek na razvoju učenčevega ustvarjalnega mišljenja, ustvarjalnosti nasploh, samoiniciativnosti in možnosti izbire, prevzemanja odgovornosti za lasno učenje ter varnosti).

3. Sosednje države

Hrvaško smo kot sosednjo državo izbrali zato, ker je v predlogu prenovljenega kurikula hrvaške osnovne šole jasno opredeljen razširjen program in temelji na sodobnih mednarodnih konceptih učenja in poučevanja. Vsebuje jasno razmejitve med obveznim in razširjenim programom.

1.1.1 Prikaz uresničevanja razširjenega programa in izvajanja pouka tujih jezikov v izbranih državah

1.1.1.1. Uresničevanja razširjenega programa v izbranih tujih državah

Finska:

Razširjen program se izvaja izven urnika osnovnega pouka, vendar dejavnosti podpirajo nacionalne cilje vzgoje in izobraževanja in poučevanja in sledijo globalni kurikularni usmeritvi. So del neobveznega programa in pomembno vplivajo na bogatenje šolske

kulture. So v podporo otrokovega vsestranskega razvoja. Glavni cilj dejavnosti razširjenega programa je zadovoljevanje učenčevih potreb na osnovi izkustvenega učenja, sodelovanja, doseganja uspehov in doživljanja zadovoljstva ob tem. Učenci sodelujejo pri načrtovanju teh aktivnosti, s tem vključujejo starše, kot partnerje šole in se posredno vključujejo v širši šolski okoliš. Aktivnosti pred in po obveznem programu temeljijo na vrednotah finske osnovne šole in pokrivajo človekove pravice, enakost, demokratičnost, ohranjanje naravne raznolikosti in okolja ter sprejemanje multikulturalizma. Tako kot v obveznem delu programa so učitelji tudi v razširjenem programu zavezani k spodbujanju odgovornosti učencev, občutka za skupnost ter spoštovanja pravic in svobode posameznika. Temeljni namen aktivnosti razširjenega programa (*before and after school activities*) je podpirati učenčev čustveni, socialni in etični razvoj, spodbujati socialno vključenost in enakost ter družinam in šolam pomagati pri opravljanju vzgojno-izobraževalnih nalog. Glavne naloge razširjenega programa so usmerjanje učenčev v priložnosti dejavnosti, podpora za učenčev zdrav razvoj, podpora učenju, zgodnja intervencija (zgodnje odkrivanje učnih težav in primanjkljajev), socialno opolnomočenje.

Aktivnosti razširjenega programa so razporejene v naslednja področja: Fizična vadba in aktivnosti izven šolskih prostorov, Etični razvoj in enakost, Igra in interakcija, Obroki in počitek, Kultura in tradicija, Ročne spretnosti in veščine, Vizualno, glasbeno, telesno, jezikovno izražanje, Veščine medijske pismenosti, Različna področja znanja in veščin, Opravila dnevne rutine; okolje in trajnostno naravnano življenjski slog (*National framework for before - and after- school activities in basic education, 2011*).

Škotska:

Že sam naslov programa: »*Curriculum for excellence through outdoor learning*« (*National framework for before - and after- school activities in basic education, 2011*), izraža vizijo razširjenega programa na Škotskem, katerega cilj je spodbujanje razvoja učencev v smeri uspešnih, samozavestnih, učinkovitih in odgovornih državljanov. To je eden izmed osrednjih ciljev, navedenih v nacionalnem dokumentu in narekuje tesno povezanost z lokalno samoupravo. V okviru programa želijo, da bi učenci razvijali vrednotni sistem - biti: pametnejši, zdrav, varnejši in močnejši, skrbeti za zeleno okolje, biti (duhovno) bogatejši in bolj pošteni. Podobno Finskemu modelu tudi Škotska uresničuje cilje osnovnošolskega programa znotraj razširjenega programa. Škotski nacionalni program izraziteje vzpostavlja sodelovanje s širšim družbenim okoljem.

Estonija:

V estonskem kurikulumu je, tako kot v škotskem in finskem, temeljni namen in cilji razširjenega programa spodbujati razvoj potencialov posameznika in skrb za razvoj občutka odgovornosti, pri čemer škotski kurikulum izrazito poudarja pomen širšega učnega okolja, v katerem se izvaja razširjeni program. Učno okolje naj bi bilo čim bolj avtentično s tipičnimi značilnostmi realnega lokalnega okolja. S tem naj bi učenci imeli možnost uživanja in razvijanja spoštovanja multikulturalnosti, strpnosti, pozitivnega odnosa do drugačnih.

Hrvaška:

Nacionalni kurikulum daje posebno pozornost znanju, solidarnosti, identiteti in odgovornosti. Poleg navedenih štirih področij, je dodatno izpostavljena tudi integriteta, spoštovanje, zdravje in podjetnost.

Njihov nacionalni osnovnošolski kurikulum izhaja iz ključnih kompetenc, razvrščenih v tri sklope:

- *oblike mišljenja*, ki obsega strategije reševanja problemov, odločanje, metakognicija, kritično mišljenje ter kreativnost in inovativnost.
- *osebni in socialni razvoj*, ki obsega skrb zase, skrb za izobraževanje in profesionalni razvoj, povezovanje z drugimi, razvoj aktivnega državljanstva.
- *oblike dela in uporaba orodja*, ki združuje komunikacijske spretnosti, sodelovanje, informacijsko pismenost in digitalno pismenost.

Diferenciacija pouka in izbirni predmeti so značilnost prilagoditev različnim učenčevim potrebam v učnem procesu obveznega osnovnega in razširjenega programa. Poleg tega uvajajo fakultativno poučevanje posameznih predmetov, module, izvajanje dodatnih in/ali dopolnilnih ur izobraževanja, projekte, ekskurzije, izlete, obšolske dejavnosti, podjetniške krožke, dejavnosti za delo z nadarjenimi, podaljšano bivanje. V razširjeni program se učenci vključujejo prostovoljno, v sodelovanju s starši. Pri dodatnem pouku ter pri skupinski pomoči imajo tudi na Hrvaškem z učenci s posebnimi potrebami in z nadarjenimi v razširjenem programu posebej usmerjeno delo.

1.1.1.2. Uresničevanje tujih jezikov v osnovni šoli v izbranih tujih državah⁵

Estonija

Od leta 1992 se učenci učijo prvi tuj jezik v 3. razredu, drugi tuj jezik v 6. razredu, 3. tuj jezik je izbirni in se prične v 7. razredu.

Nemčija

Prvi tuj jezik se prične v 3. razredu OŠ, drugi tuj jezik v 7. razredu (12 let starosti otrok).

Italija

Prvi tuj jezik (angleščino) uvajajo v vrtcih, z učenjem prvega tujega jezika pa pričnejo v 1. razredu. Že nekaj let uvajajo obvezni drugi tuj jezik (eden od evropskih jezikov) v 6. razredu OŠ.

Norveška

Z angleščino pričnejo kot obvezni tuj jezik v 1. razredu, drugi tuj jezik je izbirni z vstopom v triletno srednjo šolo (13 – 16 let starosti otrok).

1.1.2. Stanje v Sloveniji

1.1.2.1. Zgodovinski pregled razširjenega programa v slovenski osnovni šoli

---

⁵ Povzeto po Kač, L. (2011). Postopno uvajanje drugega tujega jezika v osnovne šole: zaključno poročilo. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

⁵ Zakon o osnovni šoli. Uradni list SRS, št. 5/80.

V skladu z Zakonom o osnovni šoli (1996)⁶, (2006)⁷ obsega program osnovnošolskega izobraževanja obvezni in razširjeni program (14. člen ZOsn). V Zakonu o osnovni šoli (2006) so v razširjeni program vključeni tudi neobvezni izbirni predmeti. V razširjeni program je v skladu s predmetnikom osnovne šole umeščena tudi individualna in skupinska pomoč učencem. Razširjeni program zasledimo že v Zakonu o osnovni šoli⁸ iz leta 1980.

V Programu življenja in dela osnovne šole (Program življenja in dela osnovne šole, 1984) je zapisano, da »osnovna šola ob upoštevanju interesov in potreb učencev, staršev, delovnih ljudi in občanov razširja vsebino, vrste in oblike dejavnosti v obsegu razširjenega programa ter usklajuje vsebino in organizacijo svojega dela s programi drugih samoupravnih organizacij in skupnosti v svojem okolju.« Naloga osnovne šole je, da povezuje vzgojno-izobraževalno delo obveznega in razširjenega programa v enoten vzgojno-izobraževalni proces, ob tem pa spodbuja sodelovanje učencev, učiteljev, staršev pri oblikovanju in uresničevanju programa. Učenci se v razširjeni program vključujejo prostovoljno.

Uvajanje devetletne osnovne šole (1995) in zakonodajne spremembe v zadnjih dvajsetih letih, ki so povezane z izvajanjem razširjenega programa, zlasti uvajanje tujega jezika v predmetnik OŠ, *Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju (2011)*, sodobna teoretična spoznanja in raziskave na področju vzgoje in izobraževanja ter uvajanje inkluzivne paradigme v slovenske šole, terjajo nov enoten koncept razširjenega programa, ki bo podprt s kurikularnim dokumentom.

1.1.3. Stanje izvajanja tujega jezika in razširjenega programa v slovenski OŠ danes in razlogi za uvedbo poskusa

Analiza stanja podaljšanega bivanja, 2016⁹, je pokazala, da v času podaljšanega bivanja nekateri učenci obiskujejo tudi dejavnosti, ki jih ne organizira šola in se praviloma izvajajo izven prostorov šole; glasbena šola, verouk. Pogosto pa šole v času podaljšanega bivanja izvajajo projekte, kot npr.: Zdrav življenjski slog, ki so financirani iz drugih virov. Dopolnilni in dodatni pouk, ki sicer sodita v razširjeni program, šola praviloma izvaja takoj po končanem rednem pouku. Obseg vključitve učencev v podaljšano, še posebno pri vključitvi učencev 1. in 2. razreda, je dosegel 93 % generacije. Glede na začetek pouka in predmetnik, osnovne šole najpogosteje pričnejo z izvajanjem podaljšanega bivanja med 11.30 in 12.00. Najprej začnejo s podaljšanim bivanjem prvo in drugošolci, saj imajo povprečno po štiri pedagoške ure pouka dnevno. Praviloma zadnji stopijo v podaljšano bivanje petošolci, saj imajo tedensko v povprečju pet, enkrat ali dvakrat tedensko pa tudi šest ur pouka. Petošolci pričnejo s podaljšanim bivanjem med 12.30 in 13.30. Temu je prilagojeno tudi zaporedje izvajanja posameznih elementov podaljšanega bivanja. Iz analize MIZŠ je razvidno, da se po 15.30. uri število učencev v podaljšanem bivanju zniža tudi za več kot polovico.

---

⁶ Zakon o osnovni šoli. Uradni list RS, št. 12/1996.

⁷ Zakon o osnovni šoli (ZOsn). Uradni list RS, št. 81/06.

⁸ Zakon o osnovni šoli. Uradni list SRS, št. 5/80.

⁹ Povzetek analize stanja OPB, MIZŠ, 2016

Med drugim, analiza izvajanja izbirnih predmetov v osnovni šoli (*Holcar Brunauer, Nolimal in Plevnik, 2017*)¹⁰, ki je temeljila na anketiranju ravnateljev, učiteljev in učencev, (N = 150), povzema, da anketiranci v večini predlagajo namesto izbirnega predmeta s področja športa, eno uro športa več na teden in pa uvedbo drugega tujega jezika v obvezni program osnovne šole. Menijo tudi, da ni smiselne in racionalne razmejitev med interesnimi dejavnostmi in nekaterimi izbirnimi predmeti, zato bi bilo smiselno nekatere izbirne predmete umestiti v interesne dejavnosti.

Iz *Poročila o postopnem uvajanju obveznega drugega tujega jezika v osnovno šolo* (Kač, 2011) in *Poročila o uvajanju prvega tujega jezika v 2. in 3. razred OŠ* (Rakovec, 2017) je razvidno, da strokovni delavci šol, ravnatelji in starši podpirajo uvajanje prvega tujega jezika kot obvezni predmet v 1. razred¹¹ in drugega tujega jezika v 7. razred osnovne šole¹².

Podobne ugotovitve sledijo tudi iz *Poročila o spremljanju in izvajanju neobveznih izbirnih predmetov za šol. I. 2014/2015*, ki jo je opravil Zavod RS za šolstvo in je objavljeno na spletni strani Zavoda kot interno gradivo (https://www.zrss.si:446/mojzrss/?page_id=301).

V nacionalni evalvacijski študiji *Evalvacija različnih oblik dodatne strokovne pomoči*, ki je otrokom dodeljena v skladu z *Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami*¹³ so analizirane značilnosti in navedene pomanjkljivosti pri zagotavljanju individualne in skupinske pomoči učencem, kot dela razširjenega programa. Med drugim avtorji opozarjajo na potrebo po spremembi organizacije in doslednejšemu vključevanju razrednikov in drugih strokovnjakov v izvajanje individualne in skupinske pomoči.

Predlagajo različne oblike dodatne strokovne pomoči in priporočajo bolj fleksibilen model dodeljevanja dodatne strokovne pomoči, ki bi šolam nudil ustrezno stopnjo avtonomije pri izvedbi različnih vrst dodatne strokovne pomoči (DSP) ter spodbujal takojšnjo strokovno pomoč in zgodnjo obravnavo.

V Sloveniji nimamo enotnega dokumenta, ki bi celostno opredeljeval cilje in vsebine ter izvedbo razširjenega programa. Posamezna področja razširjenega programa (podaljšano bivanje, izbirni predmeti, dopolnilni in dodatni pouk, interesne dejavnosti, individualna in skupinska pomoč) so konceptualno opredeljena v različnih dokumentih, od katerih se posamezni več desetletij niso spreminjali. Njihova kronološka starost je razvidna iz navedbe letnic sprejema v poglavju 1.1. Dejavnosti in obseg obveznega in razširjenega programa pa so se večkrat spremenili. Spremembe so razvidne iz novel *Zakona o OŠ* v zadnjih desetletjih.

Parcialno uvajanje posameznih dejavnosti razširjenega programa vpliva na kakovost doseganja ciljev osnovnošolskega izobraževanja, na organizacijo dela v šolah in s tem povezano izvajanje posameznih dejavnosti razširjenega programa. Izvajanje dejavnosti razširjenega programa od 1.

---

¹⁰Holcar Brunauer, A., Nolimal, F., Plevnik, P. (2017). Analize izvajanja izbirnih predmetov v osnovni šoli. Zavod RS za šolstvo.

¹¹ Poročilo o postopnem uvajanju prvega tujega jezika v 2. in 3. razredu OŠ je bilo soglasno sprejeto na seji SSSI, dne 20. 4. 2017.

¹² Poročilo o spremljavi poskusa postopnega uvajanja obveznega drugega tujega jezika v osnovne šole je bilo sprejeto na seji SSSI, dne 19. 4. 2012).

¹³ Vršnik Perše, T. (2016). Evalvacija različnih oblik dodatne strokovne pomoči, ki je otrokom dodeljena v skladu z Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, (nacionalna evalvacijska študija-končno poročilo), Pedagoška fakulteta UM.

do 5. razreda osnovnošolskega izobraževanja posega v organizacijo in izvajanja podaljšanega bivanja. Izvajanje neobveznih izbirnih predmetov, zlasti tujih jezikov v prvem razredu ter v drugem in tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju povzroča težave na izvedbenem delu, zlasti zaradi velikih razlik v predznanju posameznega jezika med učenci istega razreda. Številne interesne dejavnosti pa so po vsebini in načinu izvedbe v več primerih zelo podobne posameznim izbirnim predmetom v obveznem delu predmetnika v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju, npr. izbirni predmet šah, ples, čebelarstvo, šport za sprostitev, šport za zdravje.

Rezultati omenjenih analiz in raziskav ter opisano stanje, ki je povezano z določili *Zakona o OŠ in predmetnika OŠ*, predstavljajo poglobljeni razlog za poskus, v katerem bomo pripravili in preizkusili enotni kurikularni dokument za razširjeni program OŠ ter različne izvedbene modele in z njimi povezane modele programskega financiranja.

V poglavju 1.1.2. so v opisu stanja v šoli nakazani **temeljni razlogi** za uvedbo poskusa, ki izhajajo iz ugotovitev empiričnih analiz stanja v slovenski osnovni šoli:

- Vse šole ne morejo enakovredno zagotavljati enakih možnosti pri izvajanju dejavnosti razširjenega programa.
- Med cilji in vsebinami obveznega in razširjenega programa OŠ ni dovolj tesne povezave.
- Sistem financiranja ne omogoča zagotavljanja potreb šole, saj ne omogoča prerazporejanja sredstev med posameznimi dejavnostmi razširjenega programa
- Nekatero šole ne dosegajo normativov za oblikovanje skupin, zato nimajo vsi učenci enakih možnosti za učenje tujega v okviru neobveznih izbirnih predmetov.
- Zaradi sedanje organizacije izvajanja pouka tujih jezikov nastajajo med učenci prevelike razlike v znanju jezikov na prehodu iz 6. v 7. razred OŠ.
- Pri izvajanju pouka tujih jezikov na narodnostno mešanih področjih in med migranti ostajajo nerešene dileme.

1.1.4. Izhodišča za poskus

Izhajajoč iz empiričnih analiz (*Holcar Brunauer, Nolimial in Plevnik, 2017; Vršnik Perše, 2016*), izkušenj slovenske osnovne šole, pregleda izbranih kurikulumov drugih držav in skupnih evropskih dokumentov¹⁴, je smiselno, da razširjeni program slovenske osnovne šole temelji na naslednjih izhodiščih:

- prepletenosti obveznega in razširjenega programa,
- personalizaciji razširjenega programa v vsebini in izvedbi podpira celostni razvoj otroka (kognitivni, čustveni, socialni in etično moralni), njegove interese, z namenom, da razvoja močna področja,

---

¹⁴ Sporočilo EK Evropskemu parlamentu, Svetu Evrope, Evropskemu ekonomskemu-socialnemu odboru in odboru regij. Razvoj šol in odlično poučevanje za dober začetek v življenju. (maj, 2017); Spremenimo svet: Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030. (2015)New York: OZN; Continuity and transitions in learner development. Guiding principles for policy development on learner pathways and transitions in school education. (2017). Bruselj: Evropska komisija, ET 2020 Working Group Schools 2016-18; ...

- vključevanju otrok v vsebinsko raznolike dejavnosti, usklajene z interesi učencev, kar bo privedlo do oblikovanja starostno heterogenih skupin,
- usmerjenosti dejavnosti razširjenega programa v dvig odgovornosti, samozavesti, zdravja, varnosti, upoštevanja drugačnosti in medgeneracijske raznolikosti ter integritete, podjetnosti, kulturno zgodovinskega ozaveščanje itd.
- usmerjenosti v razvoj vrednot trajnostnega razvoja.

Iz teoretičnih izhodišč (*Dylan, 2015; Villa in Thousand, 2005; Dumont, Istance in Benavides, 2013; W.Andreson in Krathwohl, 2016; Hattie, 2011, itd.*), raziskav OECD, strateških dokumentov (npr. *Spremenimo svet: Agenda za trajnostni razvoj do l. 2030; Strategija vseživljenjskega učenja v Sloveniji, MIZŠ 2007*) in slovenske šolske zakonodaje (*ZOFVI, UrL RS, št. 49/16*), izhaja, da je zagotavljanje kakovostne izobrazbe, ustvarjanje odprtih učnih okolij, narediti učenje privlačnejše, prizadevanje za dejavno državljanstvo, enake možnosti in socialno povezovanje, permanentno spodbujanje vseživljenjskega učenja in veščin potrebnih za to (npr. samouravnavanje, kritično mišljenje, ustvarjalnost) ter spodbujanje zdravega življenja in dobrega počutja pri učencih, izjemno pomembno.

1.2. Cilji poskusa

Iz zgoraj navedenih razlogov, analiz in izhodišč izhajajo naslednji splošni cilji poskusa:

1. Vzpostaviti boljšo povezanost obveznega in razširjenega programa OŠ.
2. Upoštevati sodobne paradigme pri organizaciji in izvedbi razširjenega programa in zagotavljanju enakih izobraževalnih možnosti, usklajenih z interesi, zmožnostmi in potrebami skupin učencev in posamezniki.
3. Razviti in preizkusiti kurikularni dokument, temelječ na treh vsebinskih sklopih.
4. Oblikovati model programskega financiranja.
5. Zagotoviti enake možnosti učenja in poučevanja tujega jezika v celotni vertikali.

Operativni cilji poskusa:

- a) preizkušanjem in razvojem kurikularnega dokumenta razširjenega programa OŠ, ki zagotavlja uresničevanje načela enakih možnosti pri izvajanju dejavnosti razširjenega programa;
- b) sistematičnim uvajanjem aktivnosti, ki spodbujajo:
  - samoregulacijo učencev, svobodno odločanje in prevzemanje odgovornosti za lastno učenje,
  - razvoj vsepredmetnih (prečnih) veščin: kritično mišljenje, sodelovanje in timsko delo, ustvarjalnost, komunikacija,
  - razširjanje in poglobljanje znanja in/ali zmanjševanje vrzeli, ki nastajajo pri obveznem program;
- c) uvajanjem pristopov, ki zagotavljajo večjo personalizacijo z uvajanjem fleksibilne in avtonomne izbirnosti pri vključevanju v vsebinsko raznolike in starostno heterogene skupine razširjenega programa;
- d) uvajanjem programa športnih aktivnosti in drugih k zdravju in zdravemu življenjskemu slogu usmerjenih dejavnosti z namenom:

- ozaveščanja o pomenu zdravega življenjskega sloga oz. zdravega načina življenja,
  - spodbujanja zdravega načina življenja učenk in učencev preko vsakodnevnega gibanja;
- e) uvajanjem aktivnosti za spodbujanje poznavanja in spoštovanja tradicije in kulturne dediščine, oblikovanje vrednot ter razvijanje pozitivnega odnosa do lastne in drugih kultur;
  - f) oblikovanjem izvedbenih modelov, ki bodo zagotavljali večjo podporo za optimalni razvoj, usklajen z zmožnostmi, potrebami in interesi posameznika, šole in okolja;
  - g) vzpostavitvijo izvedbenih modelov za učenje tujih jezikov na način, ki bo vsem šolajočim na sistemski ravni omogočil doseganje čim višje ravni znanja jezika/usklajeno s SEJO;
  - h) oblikovanjem modela programskega financiranja, ki bo izhajal iz veljavnih zakonskih in podzakonskih predpisov in bo omogočal avtonomno razporejanje finančnih sredstev za izvajanje vsebinskih sklopov, opredeljenih v kurikularnem dokumentu.;
  - i) zagotavljanjem enakih možnosti pri učenju tujih jezikov.

1.3. Opis novosti

Novosti so sledeče:

- a. Prvi tuj jezik v 1. razredu v obveznem programu OŠ.
- b. Drugi tuj jezik v 7., 8. in 9. razredu v obveznem programu OŠ.
- c. Trije vsebinski sklopi (Zdravje, gibanje ter dobro psihično in fizično počutje otrok Kultura in tradicija, Druge vsebine in dejavnosti povezane z obveznim in razširjenim programom življenja in dela šole), v katerih se izvajajo dejavnosti, ki udeležujejo cilje razširjenega programa in podpirajo cilje obveznega programa, katerih izvedba temelji na načelu personalizacije.
- d. Različni izvedbeni modeli razširjenega programa.
- e. Model programskega financiranja razširjenega programa.

Opis novosti:

- a. Uvajanje obveznega prvega tujega jezika od 1. razreda osnovne šole v obveznem programu je nadomestilo tujega jezika v okviru neobveznih izbirnih predmetov v prvem razredu OŠ. S tem ne presegamo zgornje meje obremenitev učenca v 1. razredu (35. člen ZOsn). Gre za prerazporeditev obremenitev iz razširjenega programa v obvezni del programa osnovne šole. Dve uri neobveznega izbirnega predmeta – tujega jezika se iz razširjenega programa preneseta v dve dodatni uri obveznega programa. Zanimajo nas posledice te spremembe na organizacijo dela in vpliv te spremembe na učence in učitelje ter odnos staršev do spremembe. Spremljava se bo osredotočala zlasti na ugotavljanje zmožnosti celotne populacije prvošolcev za usvajanje 1. tujega jezika, vključno z ranljivimi skupinami ter v narodnostno mešanem in večjezičnem okolju.
- b. Umestitev drugega tujega jezika od 7. do 9. razreda v obvezni program, s čimer presegamo zgornjo mejo obremenitve učenca v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju. S poskusom bomo preverili posledice te spremembe na organizacijo dela in

odnos učencev, učiteljev ter ravnateljev do spremembe. V novem konceptu razširjenega programa ni več mogoče vzporedno izvajati programa istega tujega jezika v okviru izbirnih predmetov, ki je v naboru jezikov v obveznem programu.

- c. Razširjeni program se izvaja v različno dolgih časovnih sekvencah, bodisi med obveznim programom, po zaključenem delu obveznega programa ali kombinirano. Izvaja se med 6:00 in 16:30. Najdaljši možni čas bivanja učenca v šoli v okviru javne službe je do 16:30. Časovni obseg se razlikuje glede na število ur obveznega programa v posameznem razredu ter glede na zakonske in podzakonske opredelitve posameznih dejavnosti v obstoječem razširjenem program OŠ.

Razširjen program bo šola avtonomno izvajala z dejavnostmi razširjenega programa, pri čemer bo sledila **načelom**:

- odprtosti, fleksibilnosti in izbirnosti programa
- avtonomije in odgovornosti vseh deležnikov
- povezovanja in timskega dela
- uresničevanja potreb in interesov učencev
- formativnega spremljanja in inkluzije
- strokovne utemeljenosti in pogojev za izvedbo

Cilji in vsebine razširjenega programa so organizirani v tri tematske sklope, ki omogočajo/podpirajo nadgradnjo obveznega programa in podpirajo celostni razvoj učencev ter njihovih dosežkov:

- A. Zdravje, gibanje ter dobro psihično in fizično počutje otrok
- B. Kultura in tradicija
- C. Druge vsebine in dejavnosti povezane z obveznim in razširjenim programom življenja in dela šole

Novosti bodo vodile v spremembo predmetnika. V obvezni program osnovne šole se doda dve uri prvega tujega jezika v 1. razred in po dve uri drugega tujega jezika v 7., 8., in 9. razred.

V okviru razširjenega programa se vse do sedaj navedene dejavnosti razširjenega programa umestijo v zapis treh vsebinskih sklopov (sklop A: Zdravje, gibanje ter dobro psihično in fizično počutje otrok, sklop B: Kultura in tradicija in Sklop C: Druge vsebine in dejavnosti povezane z obveznim in razširjenim programom življenja in dela šole). Vsebine neobveznih izbirnih predmetov (tuj jezik, umetnost, šport, tehnika) se v predmetnik vnese v vse tri sklope v obdobju od 4. do 6. razreda. Porazdelitev navedenih dejavnosti bo razvidna v kurikularnem dokumentu razširjenega programa OŠ.

Izhodišča za vsebino, cilje, obseg in izvedbo posameznih vsebinskih sklopov ter dejavnosti bodo opredeljena v **kurikularnem dokumentu**. Znotraj vsebinskih področij razširjenega programa učenci razvijajo znanja in ključne veščine (ustvarjanje, kritično mišljenje, komuniciranje ter sodelovanje in timsko delo) na področjih družboslovja, naravoslovja in matematike, jezikov, športa, tehnike in tehnologije ter umetnosti. Znotraj razširjenega programa, v sklopu C, se bodo izvajale dejavnosti, usmerjene v podporo in/ali nadgradnjo učenčevih dosežkov iz obveznega programa (dosedanje dejavnosti dopolnilnega in dodatnega pouka, individualna in skupinska učna pomoč učencem in delo z nadarjenimi učenci). Ob taki strukturi (ponudbi vsebin) bodo imeli učenci možnost izbirati dejavnosti, ki bodo usklajene z njihovimi individualnimi potrebami, interesi in zmožnostmi. Učenci bodo izbirali in fleksibilno prehajali med različnimi ponujenimi dejavnostmi. Izvedbo sklopov razširjenega programa bodo šole načrtovale tako, da bodo učitelji

pri načrtovanju izhajali iz ciljev ter predvidenih vsebin in dejavnosti, ki bodo opredeljene v kurikularnem dokumentu.

Učitelji bodo skupaj z učenci oblikovali programe za posamezno časovno obdobje, jih spremljali, vrednotili realizacijo in na podlagi tega načrtovali nadaljnje korake. V tem procesu bodo učenci razvijali odgovornost za lastno učenje in razvoj in urili veščine samouravnavaanja učenja.

- d. Za pripravo in izvedbo vsebinskih sklopov, opredeljenih v kurikularnem dokumentu, bodo odgovorni ravnatelji šol. Pripravljali in izvajali pa jih bodo učitelji ali timi učiteljev. Opredeljeni bodo v izvedbenem dokumentu, ki bo zasnovan na temelju kurikularnega dokumenta in ga bo vsako leto sprejemal učiteljski zbor.

V poskusu bodo šole preverjale različne izvedbene modele razširjenega programa, glede na velikost (število učencev in število strokovnih delavcev) in status šole (matične in podružnične šole).

- e. V poskusu bomo preverili model programskega financiranja. Izhodišče za določitev obsega sredstev bodo dosedanje normativne podlage za izvedbo razširjenega programa in s projekti preizkušene systemske rešitve, ki podpirajo izvedbo treh vsebinskih sklopov: Zdravje, gibanje ter dobro psihično in fizično počutje otrok, Kultura in tradicija ter Druge vsebine - aktualne, praktične vsebine in dejavnosti, povezane z obveznim in razširjenim programom življenja in dela šole.

1.4. Formalno-pravni okviri poskusa

1.4.1. Seznam vzgojno-izobraževalnih organizacij, izbranih za udeležbo v poskusu

Uvajanje poskusa bo potekalo na 175 šolah, na katerih bomo spodbujali in spremljali realizacijo različnih ciljev, ki so navedeni v tem dokumentu na strani 12 in 13 pod poglavjem 1.2.

Na 20 šolah bomo uvajali in spremljali vse tri tematske sklope (Zdravje, gibanje ter dobro psihično in fizično počutje otrok, Kultura in tradicija, Druge vsebine in dejavnosti povezane z obveznim in razširjenim programom življenja in dela šole) in uvajanje tujega jezika v obveznem programu:

- a. uvajanje prvega tujega jezika, kot obveznega predmeta v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju
- b. uvajanje drugega tujega jezika, kot obveznega predmeta v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju
- c. uvajanje treh vsebinskih sklopov razširjenega programa (Zdravje, gibanje ter dobro psihično in fizično počutje otrok, Kultura in tradicija ter Druge vsebine - aktualne, praktične vsebine in dejavnosti, povezane z obveznim in razširjenim programom življenja in dela šole) izvajanjih skladno z načeli koncepta razširjenega programa
- d. uvajanje modela programskega financiranja

Celotni koncept razširjenega programa bomo zaradi kompleksnosti spremljave v celoti preizkušali na manjšem vzorcu šol.

Na 155 šolah bomo uvajali in spremljali izvajanje tematskega sklopa A: Zdravje, gibanje ter dobro psihično in fizično počutje otrok. Uvajanje tematskega sklopa Gibanje in zdravje znotraj razširjenega programa utemeljujemo z naslednjimi razlogi:

- a. pozitivni rezultati evalvacije projekta Zdrav življenjski slog,¹⁵
- b. usmeritve EU, podane v okviru dokumenta Šport v EU,¹⁶
- c. rezultati longitudinalne študije dosežkov na športno-vzgojnem kartonu¹⁷
- d. ugotovitve drugih slovenskih študij o zdravju otrok,¹⁸
- e. izsledki projekta Zdrava šola.¹⁹

Na teh šolah bodo učitelji izvajali različne vsebine sklopa A, opredeljene v kurikularnem dokumentu, obenem pa bodo pripravljali izvedbene modele: zdravje (npr. tečaj prve pomoči, zeliščarstvo, meditacija, učinkovito reševanje konfliktov, vrstniška mediacija, čuječnost itd.), gibanje in šport (npr. rolanje, plezanje, žongliranje, "scating" idr.) športne aktivnosti, ki niso predvidene v obveznem programu) prehrana (npr. priprava zdravih obrokov, pridelava zdravih, biološko neoporečnih izdelkov itd.).

c) Seznam šol

V poskus so se šole prijavile s podpisom soglasja odgovorne osebe (podatki so shranjeni na Zavodu RS za šolstvo. Objavljeni bodo po prejetem sklep o uvedbi poskusa od pristojnega ministra/ministrice).

Sodelovale bodo osnovne šole, ki so vključene v projekt Zdrav življenjski slog (nosilec je Zavoda za šport Republike Slovenije Planica) in druge šole, ki so oddale soglasje za sodelovanje v poskusu. 20 šol bo v poskus izbranih na osnovi kriterijev (velikost šole, regijska zastopanost, status šole – enovita šola, šola s podružnicami, vključevanje šole v uvajanje novosti v preteklih obdobjih...).

1.4.2. Predlog začasne ureditve pravic udeležencev izobraževanja, ki bodo vključeni v poskus

Za namene poskusa bo oblikovan pravilnik o poskusu, ki bo opredelil ključna pravice in dolžnosti vseh udeležencev, npr.:

- a. potrebni ukrepi in prilagoditve pri prehajanju učencev iz šole v poskusu na šole, ki ni v poskusu in obratno,
- b. pravila vstopa v poskus: potrebna soglasja
- c. pravila financiranja
- d. izvajanje vsebin izbirnih predmetov
- e. način ocenjevanja učencev
- f. izvajanje pouka pri drugem tujem jeziku v obveznem program OŠ v 7., 8. in 9. razredu
- g. pravice učencev ob izstopu iz poskusa ali v primeru prenehanja poskusa
- h. drugo

1.4.3. Število udeležencev

Zaradi postopka izbire šol za sodelovanje v poskusu, bo natančno število udeležencev

¹⁵ Strel J. (2015). Zavod FIT LAB – Center za telesni in gibalni razvoj. Ljubljana.

¹⁶ Uradni list Evropske unije. 4.12.2013. C 354/1: Poročilo sveta. dne 26. novembra 2013 o spodbujanju zdravju koristnih telesnih dejavnosti v različnih sektorjih.

¹⁷ Ster, J. Starc, G. in Kovač, M. (2011 - 2014). Analiza telesnega in gibalnega razvoja otrok in mladine slovenskih osnovnih in srednjih šol.

¹⁸ Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju med mladostniki v Sloveniji.(2015). Izsledki mednarodne raziskave HBSC, 2014. Nacionalni inštitut za javno zdravje. Ljubljana.

¹⁹ Slovenska mreža zdravih šol. (2017). Nacionalni inštitut za javno zdravje. Ljubljana

izobraževanja, določeno z začetkom izvajanja poskusa, to je 1. 9. 2018. Število šol je navedeno v tem dokumentu pod točko 1.4.1. na str. 15. Pravice učencev ob izstopu ali ob prenehanju poskusa bodo opredeljene v Pravilniku o poskusu (glej točko 1.4.2.)

1.4.4. Način zagotavljanja svetovanja in pomoči pri reševanju vprašanj v zvezi z izvajanjem poskusa

Poskus bo potekal v intenzivnem sodelovanju svetovalcev ZRSS in učiteljev. Dinamika usposabljanj in svetovanj je razvidna iz poglavja Načrt aktivnosti (pod točko 4.1.).

2. Merljivi cilji poskusa

Metodološki del načrta za uvajanje, spremljanje in evalviranje prvega tujega jezika v 1. razredu (priloga 6.3.) ter drugega tujega jezika v 7., 8. in 9. razredu (priloga 6.4.) je v prilogi dokumenta in bo pripravljen v skladu z načrtom aktivnosti (točka 4.1.)

Osnutek ciljev in raziskovalnih vprašanj ter instrumentarija poskusa razširjenega programa je priloga temu dokumentu (priloga 5.3.)

2.1. Uvajanje, spremljanje in evalviranje prvega tujega jezika v 1. razred obveznega programa OŠ²⁰

Obdobje	Cilji poskusa	Kazalniki za ugotavljanje doseganja ciljev
PRIPRAVA NA IZVEDBO UVAJANJA TUJEGA JEZIKA 1.2.2018 do 31.8.2018	<p>Opredeliti operativne cilje in izdelati metodologijo uvajanja, spremljanja in evalviranja prvega tujega jezika v 1. razredu obveznega programa OŠ.</p> <p>Pregledati in po potrebi posodobiti učne načrte prvega tujega jezika v 1. razredu obveznega programa OŠ.</p>	<p>Izdelani cilji in metodologija spremljanja uvajanja prvega tujega jezika v 1. razredu obveznega programa OŠ.</p> <p>Potrjeni učni načrti tujega jezika v 1. razredu obveznega programa OŠ na SSSI (po potrebi).</p>

²⁰ Operacionalizacija ciljev uvajanja tujega jezika v 1. razred obveznega programa OŠ bo predmet priprave spremljave poskusa v času od 1.2. 2017 do 31. 8. 2018. Metodologija bo pripravljena po zgledu poskusa Uvajanja in spremljanja tujega jezika v 2. in 3. razredu Osnovne šole, Zavod RS za šolstvo, 2014.

UVAJANJE IN SPREMLJE NJE 1.9.2018 do 30.8.2021	Spremljati uvajanje prvega tujega jezika v 1. razred obveznega programa OŠ. - ustrezna didaktično-metodična izvedba pouka - enake možnosti za izvajanje tujega jezika - izvajanje tujih jezikov na narodnostno mešanih področjih in med migranti.	Dosežki učencev in povratna informacija; učencev, učiteljev in staršev.
--	--	---

2.2. Spremljanje in uvajanje drugega tujega jezika v 7., 8. in 9. razred obveznega programa OŠ²¹

	Cilji poskusa	Kazalniki za ugotavljanje doseganja ciljev
PRIPRAVA NA IZVEDBO TUJEGA JEZIKA 1.2.2018 do 31.8.2018	Opredeliti operativne cilje in izdelati metodologijo spremljanja uvajanja drugega tujega jezika v 7., 8. in 9. razred obveznega programa OŠ.	Izdelani cilji in metodologija spremljanja uvajanja drugega tujega jezika v 7., 8. in 9. razredu obveznega programa OŠ.
	Pregledati in po potrebi posodobiti učne načrte drugega tujega jezika za 7., 8. in 9. razred obveznega programa OŠ.	Potrjeni učni načrti drugega tujega jezika za 7., 8. in 9. razred obveznega programa OŠ na SSSI (po potrebi)
UVAJANJE IN SPREMJA NJE 1.9.2018 do 30.8.2021	Spremljati uvajanje drugega tujega jezika v 7. razredu obveznega programa OŠ. - ustrezna didaktično-metodična izvedba pouka - enake možnosti za izvajanje tujega jezika - zmanjšati visoko stopnjo neenakosti učenčevih učnih rezultatov pri tujem jeziku ob vstopu v 7. razred - izvajanje tujih jezikov na narodnostno mešanih področjih in med migranti.	Dosežki učencev in povratna informacija učencev, učiteljev in staršev Zmanjšana stopnja neenakosti učenčevih učnih rezultatov pri tujem jeziku ob vstopu v 7. razred

2.3. Uvajanje novih izvedbenih modelov razširjenega programa v OŠ

Obdobje	Cilji poskusa	Kazalniki za ugotavljanje doseganja ciljev
---------	---------------	--

²¹ Operacionalizacija ciljev uvajanja tujega jezika v 7., 8. in 9. razred obveznega programa OŠ bo predmet priprave spremljave poskusa v času od 1.2. do 31. 8. 2018. Metodologija bo pripravljena po zgledu poskusa Postopno uvajanje obveznega drugega tujega jezika v osnovno šolo, v obdobju od 2008 do leta 2011, Zavod RS za šolstvo, 2008

PRIPRAVA KURIKULARN EGA DOKUMENT A IN MODELOV od 1.2.2018 do 31.8.2018	Analizirati stanje: - zastopanost vsebin in dejavnosti razširjenega programa v OŠ - vključenost učencev v razširjen program OŠ.	Poročilo o analizi.
	Pripraviti kurikularni dokument razširjenega programa OŠ.	Kurikularni dokument razširjenega programa, potrjen na SSSI.
	Oblikovati primere vsebin, dejavnosti in izvedbenih modelov razširjenega programa.	Priročnik za izvedbo razširjenega programa OŠ: - primeri ciljev, vsebin in dejavnosti - primeri različnih modelov razširjenega programa - finančno ovrednotenje posameznega modela - potrebni kadri
PREIZKUŠ ANJE IN EVALVIRA NJE MODELOV 1.9.2018 do 31.8.2021	<ul style="list-style-type: none"> ● Spremljati realizacijo ciljev in načel razširjenega programa, zapisanih v kurikularnem dokumentu razširjenega programa. ● Spodbujati in razvijati ustvarjalnost, veščine komunikacije, sodelovanja in timskega dela, kritično mišljenje, praktične življenjske veščine in veščine samouravnavanja ● Spodbujati zdrav način življenja ter dobro psihično in fizično počutje (vsebinski sklop A). ● Spodbujati spoštovanje tradicije in kulturne dediščine, oblikovati vrednote ter razvijati odnos do lastne in drugih kultur (vsebinski sklop B) ● Realizirati za posamezno šolo aktualne vsebine in dejavnosti šole, ki razširjajo in poglobljajo obvezni programom OŠ (vsebinski sklop C). 	<p>Uspešno realizirani cilji in načela razširjenega programa OŠ.</p> <p>Dejavnosti, ki jih šola načrtuje in uresniči vključujejo priložnosti učencev za razvijanje ustvarjalnosti, veščine komunikacije, sodelovanja in timskega dela, kritično mišljenje, praktične življenjske veščine in veščine samouravnavanja.</p> <p>Dejavnosti, ki jih šola načrtuje in uresniči vključujejo priložnosti spodbujanja zdravega načina življenja ter dobro psihično in fizično počutje.</p> <p>Dejavnosti, ki jih šola načrtuje in uresniči vključujejo priložnosti učenca za razvijanje spoštovanja tradicije in kulturne dediščine, oblikovanja vrednot ter razvijanja odnosa do lastne in drugih kultur.</p> <p>Načrt šole za uresničitev vsebin in dejavnosti, ki poglobljajo in razširjajo obvezni program. Pri tem so upoštevane specifikke šole.</p> <p>Sklopi A, B in C vključujejo vse dejavnosti razširjenega programa, med katerimi je ponudba vsebin neobveznih izbirnih predmetov obvezna za sleherno šolo.</p>
	Oblikovati in preveriti model programskega financiranja razširjenega programa	Izdelan in preverjen model programskega financiranja razširjenega programa. Poročilo o preverjenem modelnem financiranju razširjenega programa OŠ.

--	--	--

3. Metode raziskovanja

3.1. Metode raziskovanja pri uvajanju in spremljanju prvega tujega jezika v 1. razredu obveznega programa OŠ

Obdobje	Cilji poskusa	Metode raziskovanja
PRIPRAVA NA IZVEDBO UVAJANJA TUJEGA JEZIKA 1.2.2018- 31.8.2018	Pregledati cilje in izdelati metodologijo uvajanja in spremljanja prvega tujega jezika v 1. razredu obveznega programa OŠ.	Predvidoma bodo uporabljene oz. prilagojene metode, ki so bile preizkušene v poskusu uvajanja prvega tujega jezika obveznega programa OŠ v 2. in 3. razredu (2015-2018). Omenjen načrt uvajanja in spremljanja tujega jezika v 2. in 3. razred OŠ je SSSI sprejel na 163. seji, dne 27.3.2014.
	Pregledati in po potrebi posodobiti učne načrte prvega tujega jezika za 1. razred obveznega programa OŠ.	/
UVAJANJE IN SPREMLJANJE 1.9.2018- 30.8.2021	Spremljati uvajanje prvega tujega jezika v 1. razredu obveznega programa OŠ po izdelanem načrtu.	Instrumentarij bo oblikovan v prvem letu poskusa, v fazi priprave na izvedbo poskusa.
	Spremljati in ugotavljati zmožnost usvajanja 1. tujega jezika na celotni populaciji učencev 1. razreda. - ustrezna didaktično-metodična izvedba pouka - enake možnosti za izvajanje tujega jezika - izvajanje tujih jezikov na narodnostno mešanih področjih in med migranti.	Instrumentarij bo oblikovan v prvem letu poskusa, v fazi priprave na izvedbo poskusa.

3.2. Metode raziskovanja pri uvajanju in spremljanju drugega tujega jezika v 7., 8. in 9. razredu obveznega programa OŠ

Obdobje	Cilji poskusa	Metode raziskovanja
PRIPRAVA NA UVAJANJA TUJEGA JEZIKA 1.2.2018- 31.8.2018	Opredeliti operativne cilje in izdelati metodologijo spremljanja uvajanja drugega tujega jezika v 7., 8. in 9. razred obveznega programa OŠ.	Načrt z instrumentarijem je sprejel SSSI. Končno poročilo je bilo obravnavano na 148. seji SSSI, dne 23.4.2012.)
	Pregledati in po potrebi posodobiti učne načrte drugega tujega jezika za tretje vzgojnoizobraževalno obdobje obveznega programa OŠ.	/

UVAJANJE IN SPREMLJANJE 1.9.2018-30.8.2021	Spremljati uvajanje tujega jezika v 7., 8. in 9. razredu obveznega programa OŠ po izdelanem načrtu.	Instrumentarij bo oblikovan v prvem letu poskusa, v fazi priprave na izvedbo poskusa.
	<ul style="list-style-type: none"> - ustrezna didaktično-metodična izvedba pouka - enake možnosti za izvajanje tujega jezika - zmanjšati visoko stopnjo neenakosti učenčevih učnih rezultatov pri tujem jeziku ob vstopu v 7. razred - izvajanje tujih jezikov na narodnostno mešanih področjih in med migranti. 	
	Spremljati in ugotavljati povezavo med učenjem drugega tujega jezika v 2. in 3. vzgojnoizobraževalnem obdobju.	Instrumentarij bo oblikovan v prvem letu poskusa, v fazi priprave na izvedbo poskusa.

3.3. Metode raziskovanja pri uvajanju in spremljanju razširjenega programa OŠ

	Cilji poskusa	Metode raziskovanja
PRIPRAVA KURIKULARNEGA DOKUMENTA IN MODELOV 1.2.2018 - 31.8.2018	Analizirati stanje: ²² - zastopanost vsebin in dejavnosti razširjenega programa v OŠ - vključenost učencev v razširjen program OŠ.	Analiza statističnih podatkov (vir: KPIS - MIZŠ) Analiza dokumentov šol (splošni vprašalnik za šolo o izvajanju razširjenega programa in druga dokumentacija (npr. analiza priprav na dejavnost razširjenega programa.
	Pripraviti kurikularni dokument razširjenega programa OŠ.	/
	Oblikovati primere vsebin, dejavnosti in izvedbenih modelov razširjenega programa.	/
PREIZKUŠANJE IN EVALVIRANJE MODELOV 1.9.2018-30.8.2021	Spremljati realizacijo ciljev in načel razširjenega programa, zapisanih v kurikularnem dokumentu razširjenega programa ²³ :	Analiza dokumentacije (letne priprave, priprave na pouk, LDN, listovniki, individualni VI programi ...) Analiza priprav na izvajanje razširjenega programa.

²² Rezultati analize stanja bodo prispevali k zapisu kurikularnega dokumenta ter dokončnemu oblikovanju instrumentarija, s čimer bo omogočeno, da bodo v poskusu predlagane možnosti za odpravo številnih izzivov, s katerimi se šole srečujejo v okviru razširjenega programa. Primerjalna analiza ob koncu poskusa je predvidena, vendar ne v celoti. Primerjava bo narejena s področja zadovoljstva posameznih deležnikov poskusa)

²³ Vsebine sklopov A, B in C vključujejo vse dosedanje dejavnosti razširjenega programa. Vsaka šola mora ponuditi vsebine neobveznih izbirnih predmetov (tuji jezik v 4. do 9. razreda, umetnost v 4. do 6. razreda, računalništvo

	<ul style="list-style-type: none"> - Spodbujati in razvijati ustvarjalnost, veščine komunikacije, sodelovanja in timskega dela, kritično mišljenje, praktične življenjske veščine in veščine samouravnavanja. - Spodbujati zdrav način življenja ter dobro psihično in fizično počutje (vsebinski sklop A). - Spodbujati spoštovanje tradicije in kulturne dediščine, oblikovati vrednote ter razvijati odnos do lastne in drugih kultur (vsebinski sklop B). - Realizirati za posamezno šolo aktualne vsebine in dejavnosti šole, ki razširjajo in poglobljajo obvezni programom OŠ (vsebinski sklop C). 	<p>Opazovanje izvajanja razširjenega programa. Polstrukturirani intervjuji z izvajalci razširjenega programa.</p> <p>Analiza vsebin in dejavnosti z vidika vključenosti ciljev vsebinskega sklopa A. Analiza vključenosti in aktivnosti učencev v dejavnosti znotraj vsebinskega sklopa A Anketni vprašalnik o zdravem načinu življenja.</p> <p>Analiza vsebin in dejavnosti z vidika vključenosti ciljev vsebinskega sklopa B. Analiza vključenosti in aktivnosti učencev v dejavnosti znotraj vsebinskega sklopa B. Anketni vprašalnik o poznavanju in spoštovanju tradicije in kulturne dediščine ter upoštevanju drugih kultur.</p> <p>Analiza vsebin in dejavnosti z vidika vključenosti ciljev vsebinskega sklopa C. Intervjuji v fokusnih skupinah učencev. Anketni vprašalnik o vključenosti ter zadovoljstvu učencev v vsebine sklopa C.</p>
	Spremljati izvedbene modele razširjenega programa	Analiza šolskih urnikov, analiza letnih delovnih načrtov šol. Vprašalniki za učence, učitelje in starše o vplivu izbranih modelov izvedbe razširjenega programa na življenje in delo v šoli.
	Preveriti model programskega financiranja razširjenega programa.	Analiza finančnih poročil porabe namenskih sredstev za izvajanje razširjenega programa na ravni šole Vprašalnik za ravnatelje. Analiza finančnih poročil o realizaciji razširjenega programa.

4. Izvedbeni načrt uvajanja, spremljanja in evalvacije poskusa

4.1. Načrt aktivnosti

Časovno obdobje	Načrtovane aktivnosti	Odgovornost
-----------------	-----------------------	-------------

v 4. do 6. razreda, tehnika v 4. do 6. razreda)

Priprava poskusa februar - avgust 2018		
Predvidoma februar 2018	Oblikovanje delovnih skupin poskusa. Srečanje projektne skupine z ravnatelji in člani razvojnih timov šol (po prejemu sklepa ministrice o uvedbi poskusa) Predstavitev poskusa in dogovor o izvedbi nalog.	MIZŠ, ZRSŠ in šole
Februar - maj 2018	<ul style="list-style-type: none"> - Priprava pravilnika o poskusu. - Analiza vključenosti učencev v razširjen program OŠ in izvajanja razširjenega programa na šolah v poskusu. - Pregled in po potrebi posodobitev Učnega načrta za prvi tuj jezik v 1. razredu OŠ. - Pregled in po potrebi posodobitev Učnega načrta za drugi tuj jezik v tretjem vzgojnoizobraževalnem obdobju OŠ. - Priprava Kurikularnega dokumenta za razširjeni program OŠ. - Priprava instrumentarija za spremljanje realizacije ciljev kurikula razširjenega programa. 	MIZŠ ZRSŠ Ravnatelji in člani razvojnih timov šol v poskusu ter zunanji strokovnjaki
Marec-avgust 2018	Načrtovanje vsebinskih ter izvedbenih modelov razširjenega programa in usposabljanje strokovnih delavcev: 155 šol, ki uvajajo vsebinski sklop Zdravje, gibanje ter dobro psihično in fizično počutje otrok ter 20 šol, ki uvajajo razširjeni program v celoti.	ZRSŠ, šole v poskusu
Izvedba poskusa Sept. 2018 - avgust 2021		
Sept 2018 - junij 2021	Uvajanje, spremljanje in evalvacija vsebinskega sklopa A: Zdravje, gibanje ter dobro psihično in fizično počutje otrok	155 šol (uvajanje), ZRSŠ (spremljanje)
Sept 2018 - junij 2021	Uvajanje, spremljanje in evalvacija razširjenega programa OŠ ter obveznega prvega tujega jezika v 1. razredu in drugega tujega jezika v 7., 8. in 9. razredu OŠ.	20 šol (uvajanje), ZRSŠ spremljanje
Junij 2019 - nov 2019	Priprava vmesnega poročila	ZRSŠ
Junij 2020 - nov. 2021	Priprava vmesnega poročila	ZRSŠ
Junij 2021- nov. 2021	Priprava zaključnega poročila	ZRSŠ

4.2. Trajanje uvajanja, spremljanja in evalvacije

Poskus bo potekal od februarja 2018 do novembra 2021. Skladno z dinamiko bomo pristojnemu SSSI predložili:

1. Kurikularni dokument: maj 2018
2. Učni načrt za prvi tuj jezik od 1. do 3. razreda obveznega programa OŠ (maj 2018)
3. Učne načrte za drugi tuj jezik v tretjem vzgojnoizobraževalnem obdobju obveznega programa OŠ (če bo ob pregledu izkazana potreba po posodobitvi): maj 2018
4. prvo vmesno poročilo: november 2019
5. drugo vmesno poročilo: november 2020
6. končno poročilo: november 2021

4.3. Razpoložljiva finančna sredstva

4.3.1. Financiranje šol

Sredstva za izvajanje razširjenega programa in uvedba tujega jezika v obveznem delu programa v poskusu bo šolam, ki bodo vključene v poskus, zagotavljalo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport na osnovi veljavnih zakonskih in podzakonskih predpisov. Predviden obseg sredstev za vse šole v poskusu, ki bodo izvajale vsebinski sklop Zdravje, gibanje ter dobro psihično in fizično počutje otrok, je na leto toliko večji, kolikšen je obseg sredstev za izvajanje ESS projekta Zdrav življenjski slog.

4.3.2. Sredstva za pripravo in izvedbo poskusa po letih

Leto	Naloga	Vrsta stroška	Znesek
2018	Priprava inštrumentarija, gradiv za SSSI	Materialni stroški (PS,...)	31.250
	Izobraževanje in usposabljanje	Materialni stroški (PS,...)	8.600
	Delovna srečanja na OE	Materialni stroški (PS, ...)	5.100
	Delo projektne in delovnih skupin	Materialni stroški (PS,...)	3.500
SKUPAJ leto 2018			48.450
2019	Izobraževanje in usposabljanje	Materialni stroški (PS,...)	8.600
	Delovna srečanja na OE	Materialni stroški (PS, ...)	5.100
	Delo projektne in delovnih skupin	Materialni stroški (PS,...)	3.500
SKUPAJ leto 2019			17.200
2020	Izobraževanje in usposabljanje	Materialni stroški (PS,...)	8.600
	Delovna srečanja na OE	Materialni stroški (PS,...)	5.100
	Delo projektne in delovnih skupin	Materialni stroški (PS,...)	3.500
SKUPAJ leto 2021			17.200

2021	Izobraževanje in usposabljanje	Materialni stroški (PS,...)	8.600
	Delovna srečanja na OE	Materialni stroški (PS,...)	5.100
	Delo strateškega tima	Materialni stroški (PS,...)	3.500
SKUPAJ leto 2021			17.200
SKUPAJ 2018 - 2021			105.050

5. Načrt in čas uvajanja novega programskega elementa ali novosti po preteku poskusa na nacionalni ravni.

Po zaključenem poskusu sledi uvajanje novosti na nacionalno raven in sicer:

Časovno obdobje	Načrtovane aktivnosti	Odgovornost
Izobraževanja za uvajanje novosti		
Predvidoma november 2021– maj 2022	<ol style="list-style-type: none"> Izvajanje izobraževanja za uvajanje prvega tujega jezika v 1. razred v obvezni program osnovne šole Izvajanje izobraževanja za uvajanje drugega tujega jezika v 7., 8. in 9. razred v obveznem programu osnovne šole Izvajanje izobraževanja za izvedbo novosti na področju razširjenega programa osnovne šole 	ZRSŠ, PeF LJ, PeF MB
Februar 2022	Potrditev prilagojenih zakonskih in podzakonskih aktov, ki bodo posledica uvedbe novosti	MIZŠ
September 2022	Uvedba novosti.	MIZŠ

6. Priloge

6.1. Osnutek strukture kurikularnega dokumenta razširjenega programa osnovne šole

KAZALO

1. UVOD z izhodišči
2. CILJI RAZŠIRJENEGA PROGRAMA OSNOVNE ŠOLE
3. NAČELA RAZŠIRJENEGA PROGRAMA OSNOVNE ŠOLE
4. IZVEDBA RAZŠIRJENEGA PROGRAMA OSNOVNE ŠOLE
  - 4.1. ČASOVNA OPREDELITEV IZVEDBE
    - delež vsebinskih področij po vzgojno izobraževalnih obdobjih in razredih na tedenski in letni ravni
    - časovna organizacija obvezujočega in prostovoljnega dela razširjenega programa po vzgojno-izobraževalnih obdobjih oz. po razredih
  - 4.2. VZPOSTAVLJANJE SPODBUDNEGA UČNEGA OKOLJA
    - prostorski vidik
    - kadrovski vidik
5. VKLJUČEVANJE IN UDELEŽBA UČENCEV V RAZŠIRJENI PROGRAM OSNOVNE ŠOLE
6. PODROČJA RAZŠIRJENEGA PROGRAMA PO VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH OBDOBJIH
  - 6.1. GIBANJE IN ZDRAVJE
    6. 1. 1. Splošni opis področja (navedba sklopov)
    6. 1. 2. Cilji področja
    6. 1. 3. Primeri dejavnosti po vzgojno izobraževalnih obdobjih
    6. 1. 4. Priporočila:
      - izvedbena navodila
      - načini vključevanja staršev in povezava z lokalnim okoljem
  - 6.2. KULTURA IN TRADICIJA
    6. 2. 1. Splošni opis področja (navedba sklopov)
    6. 2. 2. Cilji področja
    6. 2. 3. Primeri dejavnosti po vzgojno izobraževalnih obdobjih
    6. 2. 4. Priporočila:
      - izvedbena navodila
      - načini vključevanja staršev in povezava z lokalnim okoljem
  - 6.3.VSEBINE IZ ŽIVLJENJA IN DELA OŠ
    6. 3. 1. Splošni opis področja (navedba sklopov)
    6. 3. 2. Cilji področja
    6. 3. 3. Primeri dejavnosti po vzgojno izobraževalnih obdobjih
    6. 3.4. Priporočila:
      - izvedbena navodila

- načini vključevanja staršev in povezava z lokalnim okoljem

7. SPREMLJANJE IN VREDNOTENJE UČENČEVIH DOSEŽKOV

8. SPREMLJAVA IN EVALVACIJA IZVEDBE RAZŠIRJENEGA PROGRAMA OSNOVNE ŠOLE

6.2. Osnutek ciljev in raziskovalnih vprašanj ter instrumentarija poskusa razširjenega programa OŠ

1. cilj: Priprava in uvedba (preizkušanje) kurikularnega dokumenta razširjenega programa osnovne šole, ki nadomesti celovit koncept razširjenega programa.

Raziskovalno vprašanje 1a:

Kolikšen delež dejavnosti razširjenega programa je namenjen realizaciji ciljev posameznega vsebinskega sklopa (A, B, C)²⁴? (*Kazalnik*: Razmerje med urami, ki so namenjene za dejavnosti posameznega vsebinskega sklopa (A, B in C) in vsemi urami razširjenega programa na šolo/na učenca. (Instrument: Poročilo šole o izvajanju razširjenega programa). *Kriterij*: Zastopanost posameznega sklopa v skladu s priporočili v kurikularnem dokumentu.)

Raziskovalno vprašanje 1b:

Kako učitelji konkretizirajo usmeritve, opredeljene v kurikularnem dokumentu? *Kazalnik*: Rezultat analize ponujenih dejavnosti z vidika vsebin (Instrument 1: Analiza vsebine – Dejavnosti razširjenega programa – 2. del (Priloga 1) *Kriterij*: Večina vsebin odraža usmeritve v kurikularnem dokumentu.)

Raziskovalno vprašanje 1c:

Kakšne so izkušnje in odnos učiteljev do kurikularnega dokumenta? (*Kazalnik*: Rezultati odgovorov na vprašalnik Izkušnje s kurikularnim dokumentom. *Kriterij*: Večina učiteljev ima z novim kurikularnim dokumentom pozitivne izkušnje in ocenjuje, da zmorejo v svoji praksi uspešno uresničiti smernice, zapisane v tem dokumentu.)

Raziskovalno vprašanje 1d:

V kolikšni meri in na kakšne načine se uresničujejo načela razširjenega programa? (*Kazalnik*: Rezultat opazovanj uresničitve načel ter intervjujev z učitelji po opazovanjih in v fokusnih skupinah. *Kriterij 1*: Večina načel je realiziranih v praksi večine opazovanih učiteljev.

2. cilj: Sistematično uvajanje dejavnosti, ki spodbujajo: a. razvoj samouravnavanja učencev, svobodno odločanje in prevzemanje odgovornosti za lastno učenje, b. razvoj vsepredmetnih (prečnih) veščin: kritično mišljenje, sodelovanje in timsko delo, ustvarjalnost, komunikacija, c. razširjanje in poglobljanje znanja in/ali zmanjševanje vrzeli, ki nastajajo pri obveznem program.

Raziskovalno vprašanje 1 a:

V kolikšni meri učitelji v dejavnosti razširjenega programa vključujejo miselne izzive, ki spodbujajo samournavanje, svobodno odločanje in prevzemanje odgovornosti učencev, razvoj vsepredmetnih (prečnih) veščin ter omogočajo razširjanje in poglobljanje znanja in/ali zmanjševanje vrzeli? (*Kazalnik*: Zastopanost spodbud za razvoj veščin na vzorcu dejavnosti razširjenega programa (Instrument 1: Analiza vsebine – Dejavnosti razširjenega programa, Priloga 1). *Kriterij*: Vsaka dejavnost razširjenega programa, vključena v vzorec, predstavlja priložnost/spodbudo učencu za uporabo ene od opazovanih veščin in vključuje refleksijo učenca o lastni učinkovitosti v dejavnosti.)

Raziskovalno vprašanje 1 b:

Kako učitelji razumejo lastno vlogo pri sistematičnem spodbujanju učencev na področju veščin ter razširjanja in poglobljanja znanja in/ali zmanjševanja vrzeli, nastalih pri vsebinah obveznem programu? (*Kazalnik 1*: Odgovori učiteljev na Vprašalnika o lastni vlogi in načinih sistematičnega spodbujanja razvoja veščin učencev. (Priloga 2) *Kriterij*: Večina učiteljev prepozna sebe v vlogi moderatorja ter navaja raznolike poti za njihovo uresničevanje, kar potrjujejo tudi opažanja opazovalcev. *Kazalnik 2*: Rezultati opazovanj pouka. *Kriterij 2*: Večina učiteljev uporablja za spodbujanje veščin raznolike strategije.)

Raziskovalno vprašanje 1 c:

Katera dokazila o napredovanju v posamezni veščini imajo na voljo učenci? (*Kazalnik*: Vrste dokazil (Instrument 2: Analiza vsebine listovnikov ali drugih učencev) *Kriterij*: Večina učencev z dokazili izkazuje napredek v veščinah.)

3. cilj: Uvajanje pristopov, ki zagotavljajo večjo personalizacijo z uvajanjem fleksibilne in avtonomne izbirnosti pri vključevanju v vsebinsko raznolike in starostno heterogene skupine razširjenega programa.

Raziskovalno vprašanje:

V kolikšni meri učitelji in šola znotraj razširjenega programa učencu omogočajo izbirnost oz. vključevanje v dejavnosti, ki so usklajene z njegovimi potrebami in željami? (*Kazalnik 1*: Odgovori učencev na vprašalnik o možnosti izbire vsebin. *Kriterij*: Učencu so tekom leta ponujene različne dejavnosti, med katerimi lahko fleksibilno prehaja.)

4. cilj: Uvajanje programa športnih aktivnosti in drugih k zdravju in zdravemu življenjskemu slogu usmerjenih dejavnosti z namenom ozaveščanja o pomenu zdravega življenjskega sloga oz. zdravega načina življenja in spodbujanja zdravega načina življenja učenk in učencev preko vsakodnevnega gibanja

Raziskovalno vprašanje:

V kolikšni meri šola v razširjenem programu uvaja športne in druge k športu usmerjene dejavnosti? (*Kazalnik 1*: Delež časa razširjenega programa, namenjenega aktivnostim za spodbujanje zdravega življenjskega sloga? *Kriterij*: Šola ponuja vsaj 2 dodatni uri dejavnosti za spodbujanje zdravega življenjskega sloga tedensko. *Kazalnik 2*: Vključenost učencev v dejavnosti za spodbujanje zdravega življenjskega sloga. *Kriterij*: Večina učencev je vključena v dejavnosti, ki spodbujajo zdrav življenjski slog.)

5. cilj: Uvajanje aktivnosti za spodbujanje poznavanja in spoštovanja tradicije in kulturne dediščine, oblikovanje vrednot ter razvijanje pozitivnega odnosa do lastne in drugih kultur.

Raziskovalno vprašanje 5a:

V kolikšni meri šola v razširjenem program izvaja aktivnosti za spodbujanje poznavanja in spoštovanja tradicije in kulturne dediščine, oblikovanje vrednot ter razvijanje pozitivnega odnosa do lastne in drugih kultur? (Kazalnik 1: Delež časa razširjenega programa, namenjenega aktivnostim za spodbujanje poznavanja in spoštovanja tradicije in kulturne dediščine? Kriterij 1: Šola ponuja vsaj eno uro dejavnosti za spodbujanje poznavanja in spoštovanja tradicije in kulturne dediščine, oblikovanje vrednot ter razvijanje pozitivnega odnosa do lastne in drugih kultur tedensko. Kazalnik 2: Vključenost učencev v te dejavnosti. Kriterij 2: Večina učencev je vključena v dejavnosti, ki spodbujajo zdrav življenjski slog.)

6. cilj: Oblikovanje izvedbenih modelov, ki bodo zagotavljali večjo podporo za optimalni razvoj, usklajen z možnostmi, potrebami in interesi posameznika, šole in okolja.

Kateri so možni izvedbeni modeli razširjenega programa? (Kazalnik 1: Izvedljivost izvedbenih modelov. Kriterij: Model je izvedljiv. Kazalnik 2: Število vključenih otrok v dejavnosti razširjenega programa. Kriterij: Večina otrok je vključena vsaj v eno dejavnosti razširjenega programa.

7. cilj: Vzpostavitev izvedbenih modelov za učenje tujih jezikov na način, ki bo vsem šolajočim na sistemski ravni v downiverzitetnem izobraževanju omogočil doseganje čim višje ravni znanja jezika/usklajeno s Skupnim evropskim jezikovnim okvirom.

Opomba: Raziskovalna vprašanja ter instrumentarij v tem delu bo oblikovala delovna skupina za tuje jezike. Osnutek je v prilogi 5.3.

8. cilj: Oblikovanje modela programskega financiranja, ki bo izhajal iz veljavnih zakonskih in podzakonskih predpisov in bo omogočal avtonomno razporejanje finančnih sredstev za izvajanje vsebinskih sklopov, opredeljenih v kurikularnem dokumentu.

Raziskovalno vprašanje 8a:

Kateri izvedbeni modeli so oblikovani glede na specifične lastnosti šol? (Kazalnik: Oblikovani so izvedbeni modeli za šole z različnimi značilnostmi (velike, majhne, mestne, primestne itd.). Kriterij: Pozitivna ocena uspešnosti realizacije izvedbenega modela.)

Raziskovalno vprašanje 8b:

Po kateri metodologiji lahko finančno vrednotimo dejavnosti razširjenega programa? (Kazalnik: Izdelana metodologija za finančno vrednotenje razširjenega programa. Kriterij: Uravnoveženost obstoječega in programskega načina financiranja.

9. Zagotoviti enake možnosti doseganja učnih rezultatov pri učenju tujih jezikov

Opomba: Raziskovalna vprašanja ter instrumentarij v tem delu bo oblikovala delovna skupina za tuje jezike. Osnutek je v prilogi 6.2.

Udeleženci raziskave:

Vsi učitelji, ki bodo v šolskem letu 2018-19 na 20 izbranih šolah izvajali nove izvedbene modele razširjenega programa.

Vsi učenci, ki bodo v šol. letu 2018-19 na 20 izbranih šolah vključeni v različne dejavnosti razširjenega programa.

Vsi ravnatelji šol, vključenih v poskus, na katerih se bo izvajal razširjeni program v celoti. (N=20)

Vzorec

Zaradi velikega števila udeležencev raziskave bomo za realizacijo prvega in drugega cilja vzorčili. V analizo bomo vključili 50 učiteljev in 200 učencev.

Metode zbiranja podatkov

Opazovanje

Spraševanje

Analiza vsebine gradiv (Opisi dejavnosti razširjenega programa, ...)

2. INSTRUMENTARIJ (osnutek)

PRILOGE INSTRUMENTARIJU

Priloga 1

Instrument 1: Analiza vsebine – Dejavnosti razširjenega programa (Osnutek)

1. del

Enota analize: Dejavnost razširjenega programa

Kriteriji analize (check-lista):

V dejavnosti učenec prosto oblikuje rešitve, odgovarja na odprta vprašanja.

Dejavnost od učenca terja produkcijo čim več rešitev.

Dejavnost od učenca terja produkcijo raznovrstnih rešitev.

Dejavnost od učenca terja originalne rešitve.

Dejavnost spodbuja k razmišljanju na višjih nivojih taksonomije kognitivnih ciljev (sklepanje, interpretiranje, argumentiranje, napovedovanje, postavljanje hipotez ...).

Dejavnost učenca spodbuja k sodelovanju z drugimi – izmenjavi mnenj.

Dejavnost učenca usmerja k sodelovanju z drugimi – uresničitev cilja je mogoča zgolj s sodelovanjem.

Dejavnost od učenca terja, da svoje ideje predstavi drugim – v razpravi.

Dejavnost omogoča razvoj komunikacijskih veščin.

Dejavnost od učenca terja, da predstavi svoje ideje/rezultate dela in jih podkrepi z gradivi (plakat, e-predstavitev itd.).

Dejavnost od učenca terja oblikovanje ciljev, načrtovanje poti do ciljev, spremljanje uresničitve lastnih ciljev ter uravnavanje naslednjih korakov glede na ugotovitve spremljanja.

Dejavnost spodbuja učence k samorefleksiji.

Dejavnost od učenca terja uporabo IKT.

Dejavnost se zaključi s spodbudo učencu k samorefleksiji o izkušnji v dejavnosti ter samovrednotenju lastne učinkovitosti z vidika vnaprej znanih kriterijev uspešnosti za eno izmed veščin.

2. del

Vsebinski sklop A B C

Vsebina dejavnosti _____

Usklajenost s cilji kurikularnega dokumenta

(popolnoma neusklajena) 1 ---2---3---4---5 (popolnoma neusklajeno)

Predvideva individualizacijo oz. prilagajanje posameznemu učencu DA NE

Je prilagojena razvojni stopnji učencev

(popolnoma prilagojena) 1 ---2---3---4---5 (popolnoma neprilagojena)

Instrument 2: Analiza vsebine – Listovniki in druge zbirke dokazil učencev (Osnutek)

Enota analize: Listovnik učenca

Kriteriji analize (check lista)

Vsebine učenčevega listovnika/zbirke dokazil o napredku

1. Predstavitev sebe
2. Dosežki in uspehi
3. Cilji razvoja lastnih veščin
  - a. Načrt uresničitve
  - b. Dokazila o napredku (izdelki in evalvacije le-teh, povratne informacije, izboljšani izdelki)
  - c. Samorefleksije in samoevalvacije po dejavnostih
4. Cilji na posameznih področjih usvajanja vsebin razširjenega programa
  - a. Načrt uresničitve
  - b. Dokazila o napredku (izdelki in evalvacije le-teh, povratne informacije, izboljšani izdelki)
  - c. Samorefleksije in samoevalvacije po dejavnostih

Instrument 3: Vprašalnika o lastni vlogi in načinih sistematičnega spodbujanja razvoja veščin učencev (Osnutek)

1. Kako razumete lastno vlogo pri spodbujanju razvoja veščin učencev?
-

2. Kako pomembno se vam zdi, da v dejavnostih razširjenega programa načrtno in sistematično spodbujate razvoj

a. Ustvarjalnosti	1----2----3----4----5
b. Kritičnega mišljenja	1----2----3----4----5
c. Sodelovanja in timskega dela	1----2----3----4----5
d. Sporazumevanja	1----2----3----4----5
e. Praktičnih veščin	1----2----3----4----5
f. Samouravnavanja	1----2----3----4----5

1.1.2

3. Kako pogosto v razredu izvajate naslednje:

- Organizirate debate,
- Spodbujanje pisanje esejev
- Omogočate učencem, da rešujejo odprte problem
- Spodbujate raziskovanje
- Spodbujate samorefleksijo in samovrednotenje
- ...

4. Kako pogosto samovrednotite lastno prakso

Instrument 4: Analiza organizacijskih in drugih zapletih pri izvajanju dejavnosti razširjenega programa – izhodiščno stanje v 1. fazi poskusa (Osnutek)

1. del

Enota analize: Urniki izvajanja dejavnosti razširjenega programa

Kriteriji analize: (urniki v odnosu do realizacije smernic dejavnosti razširjenega programa):

2. del

Anketni vprašalnik o načrtovanju in realizaciji razširjenega programa za ravnatelje
(osnutek)

1. Imate v šoli dane možnosti za načrtovanje smernic dejavnosti razširjenega programa?

Če ne, navedite kje so ovire:

2. Na kakšen način se učenci na vaši šoli vključujejo v dejavnosti razširjenega programa:

- a) podaljšano bivanje _____
- b) dopolnilni in dodatni pouk _____
- c) individualna in skupinska pomoč _____
- d) interesne dejavnosti _____
- e) neobvezni izbirni predmeti _____

3. Kdo so učitelji podaljšanega bivanja:

- a) razredni učitelji (delež v %)
- b) predmetni učitelji (delež v %)
- c) šolska svetovalna služba (delež v %)
- d) drugi (delež v %)

4. Koliko učiteljev se izmenja v oddelkih podaljšanega bivanja v:

- 1. razredu: _____
- 2. razredu: _____
- 3. razredu: _____
- 4. razredu: _____
- 5. razredu: _____

Anketni vprašalnik o načrtovanju in izvajanju dejavnosti razširjenega programa za učitelje

(osnutek)

1. V katere dejavnosti razširjenega programa ste vključeni kot učitelj? Koliko ur tedensko?

- a) podaljšano bivanje _____
- b) dopolnilni in dodatni pouk _____
- c) individualna in skupinska pomoč _____
- d) interesne dejavnosti _____
- e) neobvezni izbirni predmeti _____

2. V katerem delu podaljšanega bivanja, glede na smernice, ste vključeni? (obkrožite)

- 1.1.3 a) Samostojno učenje
- 1.1.4 b) Sprostitvena dejavnost
- 1.1.5 c) Ustvarjalno preživljanje
- 1.1.6 d) Prehrana

3. Navedite razloge, zaradi katerih se učenci z veseljem vključujejo v:

- a) dopolnilni in dodatni pouk _____
- b) individualna in skupinska pomoč _____
- c) interesne dejavnosti _____
- d) neobvezni izbirni predmeti _____

4. Navedite razloge, zaradi katerih se učenci neradi vključujejo v:

- a) dopolnilni in dodatni pouk _____
- b) individualna in skupinska pomoč _____
- c) interesne dejavnosti _____
- d) neobvezni izbirni predmeti _____

5. Koliko ste zadovoljni s trenutno organizacijo in izvajanjem dejavnosti razširjenega programa?

a. Podaljšano bivanje	1----2----3----4----5
b. Dopolnilni pouk	1----2----3----4----5
c. Dodatni pouk	1----2----3----4----5
d. Individualna in skupinska pomoč	1----2----3----4----5
e. Neobvezni izbirni predmeti	1----2----3----4----5

Utemeljitev: _____

Anketni vprašalnik o vključenosti v razširjen program za učence

(osnutek)

1. V katere dejavnosti razširjenega programa si vključen-a? (obkroži)

- a) dopolnilni in dodatni pouk
- b) individualna in skupinska pomoč
- c) interesne dejavnosti
- d) neobvezni izbirni predmeti

2. V katere dejavnosti razširjenega programa se rad-a udeležuješ? (obkroži)

- a) dopolnilni in dodatni pouk
- b) individualna in skupinska pomoč
- c) interesne dejavnosti
- d) neobvezni izbirni predmeti

Če se nerad-a vključuješ v katero od dejavnosti razširjenega programa, navedi razloge:

---

3. Koko pogosto menjaš interesno dejavnost, prilagajaš urnik obiska dejavnosti razširjenega programa,

- a) zelo pogosto
- b) občasno
- c) redko kdaj
- d) nimam možnosti

4. Kako pogosto lahko spreminjaš vključitev v različne interesne dejavnosti in krožke znotraj šolskega leta:

- a) Nikoli
- b) Vsaj 2-krat v letu
- c) Ko si zaželim

Anketni vprašalnik o vključenosti otrok v razširjeni program za starše

(osnutek)

1. Obkrožite dejavnosti razširjenega programa, v katere se vaš otrok z veseljem vključuje:

- a) dopolnilni in dodatni pouk
- b) individualna in skupinska pomoč

c) interesne dejavnosti

d) neobvezni izbirni predmeti

Razlog po vašem mnenju: _____

2. V čem vidite prednost, da se vaš otrok vključuje v dejavnost razširjenega programa?

Navedite dejavnost in opišite razlog _____

_____

3. Ali menite, da je ustrezen urnik organizacije dejavnosti razširjenega programa (dopolnilni in dodatni pouk, individualna in skupinska pomoč, interesne dejavnosti, neobvezni izbirni predmeti)

Obrazložite: _____

6.3. Osnutek načrta uvajanja, spremljanja in evalviranja prvega tujega jezika v prvem razredu v obveznem programu OŠ v poskusu uvajanje tujega jezika v obveznem programu in koncepta razširjenega programa v osnovni šoli

Teoretična izhodišča

Z uvajanjem tujih jezikov v prvo vzgojno-izobraževalno obdobje osnovne šole se izpolnjujejo *priporočila Sveta Evrope* iz 2001, ko se je tudi Slovenija zavezala evropski jezikovni politiki o večjezičnosti, ki priporoča, da naj bi vsak evropski državljan poleg maternega govoril še dva tuja jezika (M+2). S tem se Slovenija približuje evropskim standardom: *Vodniku za razvoj politik jezikovnega izobraževanja v Evropi (Svet Evrope, 2007)*, *Akcijskemu načrtu 2004-2006 za spodbujanje učenja jezikov in jezikovne raznolikosti* in *Skupnemu evropskemu referenčnemu okvirju za jezike (CEFR)*.

V šolskem letu 2014/15 smo na osnovi sprejetega *Načrta uvajanja in spremljanja tujega jezika v 2. in 3. razredu* in pred tem potrjenega *Učnega načrta za tuji jezik v 2. in 3. razredu osnovne šole* ter v skladu s *Pravilnikom o postopnem uvajanju tujega jezika v 2. razred osnovne šole* ter *45. členom ZOFVI-ja* pričeli z uvajanjem in spremljanjem tujega jezika (USTJ) – najprej v 2. razredu v šolah t.i. prvega kroga, v naslednjem šolskem letu pa smo na teh šolah nadaljevali s spremljavo v 3. razredu. V šolskem letu 2016/17 smo fokus spremljanja spet premaknili v 2. razred na šole t.i. tretjega kroga, ki smo jih spremljali na različnih vzorcih, odvisnih od oblike spremljave (anketiranje, opazovanje pouka, preverjanje znanja). V šolskem letu 2017/18 zaključujemo cikel spremljave, in sicer na novem vzorcu 3. razredov v šol t.i. tretjega kroga.

S šolskim letom 2015/16 se je skladno z 20.a členom prehodnih in končnih določb ZOsn-I (Ur. list RS 63/2013) učencem 1. razreda moral obvezno ponuditi pouk prvega tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta v obsegu 2 ur tedensko.

Na Zavodu RS za šolstvo smo izvajanje spremljali v skladu s spremljavo ostalih neobveznih izbirnih predmetov. Uvajanje prvega tujega jezika, kot neobveznega izbirnega predmeta v 1. razredu osnovne šole, smo spremljali tudi v drugem letu Uvajanja in spremljanja prvega tujega jezika v 2. in 3. razredu obveznega programa osnovne šole. V skladu s spremljavo sta bili pripravljene dve poročili: za š.l. 2015/16 (v prilogi), za š.l. 2016/17 (še v fazi izdelave).

Operativni cilji spremljave, kazalniki in metode zbiranja podatkov

1. Skladnost izvedbe pouka z učnim načrtom in primernost glede na kognitivni razvoj učencev
2. Spremljanje poteka pouka z vidika individualizacije in diferenciacije, primernosti učnega tempa ter smiselne povezanosti med aktivnostmi
3. Spremljanje interakcije pri pouku (v tujem in maternem jeziku) z vidika kvalitete in kvantitete govorjenja s strani učitelja učencem, učenca učencem in učenca učitelju
4. Ustreznost didaktičnih gradiv in pripomočkov ter organizacije prostora
5. Stopnja doseganja standardov znanja in načini spremljanja tuje jezikovnih zmožnosti učencev
6. Ustreznost uporabljenih metod in oblik dela
7. Motivacija učencev in naravnost do zgodnjega učenja tujega jezika v 1. razredu
8. Organizacijski vidiki izvajanja pouka tujega jezika v 1. razredu in izvedbene posebnosti
9. Pedagoško vodenje v podporo pouku tujega jezika v 1. razredu

Pri presoji izvajanja navedenih ciljev spremljave bodo uporabljeni: metoda analize vprašalnikov učiteljev, ravnateljev in staršev, metoda opazovanja pouka po posebej pripravljenih opazovalnih listih s prilagojenimi lestvicami, merjenje znanja tujega jezika s preverjanjem znanja slušnega razumevanja, analiza dokumentov (letne in sprotne priprave učitelja ob razgovoru z učiteljem in ravnateljem po opazovanju pouka).

Na podatkih bodo izvedene najpomembnejše deskriptivne in primerjalne analize. Izračunane bodo frekvence, povprečja, hi-kvadrat test in ustrezni t-testi; t-test za neodvisne vzorce, za namene primerjav statističnih značilnosti razlik med skupinami.

CILJI	Kazalniki in kriteriji	Inštrumentarij	
1. Skladnost izvedbe pouka z učnim načrtom in primernost glede na kognitivni razvoj učencev	<p>Ocena opazovalcev o skladnosti z UN (uresničevanje ciljev in standardov) in primernosti glede na kognitivni razvoj učencev</p> <p>Samoocena učiteljev o usposobljenosti za poučevanje skladno z UN (uresničevanje ciljev in standardov) in kognitivnim razvojem otrok ter uresničevanjem teh ciljev</p>	<p>Povprečna ocena opazovalcev, ki je večja od srednje vrednosti na 4-stopenjski lestvici</p> <ul style="list-style-type: none"> - skladnost ciljev - sprotne priprave s cilji iz UN - primernost izbranih aktivnosti glede na kognitivni razvoj otrok <p>Samoocena učiteljev glede uresničevanja in usposobljenosti za poučevanje TJ skladno s cilji UN, ki je višje od 3 po 4-stopenjski lestvici</p>	<p>Opazovalni listi z lestvicami prilagojenimi za opazovanje pouka</p> <p>Analiza dokumentov (letne in sprotne priprave)</p> <p>Anketni vprašalnik za učitelje</p>
2. Spremljanje poteka pouka z vidika individualizacije in diferenciacije, primernosti učnega tempa ter smiselne povezanosti med aktivnostmi	<p>Ocena opazovalcev z vidika poteka učne ure (individualizacija in diferenciacija, primernost učnega tempa in smiselna povezanost med aktivnostmi)</p> <p>Samoocena učiteljev o usposobljenosti ter pogostosti individualizacije in diferenciacije glede na</p>	<p>Povprečna ocena opazovalcev, ki je večja od srednje vrednosti na 4-stopenjski lestvici</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ustreznost individualizacije in diferenciacije pouka (npr. učenci s posebnimi potrebami, učenci »naravni govorniki«) ● ustreznost učnega tempa ● smiselna in jezikovno osmišljena povezanost med aktivnostmi (koherentnost) <p>Povprečna ocena učiteljev z vidika usposobljenosti ter pogostosti za individualizacijo in diferenciacijo glede na zmožnosti ter druge potrebe učencev</p>	<p>Opazovalni listi z lestvicami prilagojenimi za opazovanje pouka</p> <p>Anketni vprašalnik za učitelje</p>

	zmožnosti ter druge potrebe učencev (npr. učenci s posebnimi potrebami, učenci »naravni govorniki«)		
3. Spremljanje interakcije pri pouku (v tujem in maternem jeziku) z vidika kvalitete in kvantitete govorenja s strani učitelja učencem, učenca učencem in učenca učitelju	Ocena opazovalcev z vidika kvalitete in kvantitete govorenja s strani učitelja in učencev v vseh možnih smereh	Povprečna ocena opazovalcev, ki je večja od srednje vrednosti na 4-stopenjski lestvici: <ul style="list-style-type: none"> • govorenje v tujem jeziku • spodbujanje h komunikaciji v tujem jeziku • fonološko ozaveščanje jezika • ustrezno zaznavanje in odzivanje na jezikovne napake učencev • govorenje učitelja v tujem jeziku 	Opazovalni listi z lestvicami prilagojenimi za opazovanje pouka
4. Ustreznost didaktičnih gradiv in pripomočkov ter organizacije prostora	Ocena opazovalcev o ustreznosti uporabljenih didaktičnih gradiv in organizacije prostora Samoocena učiteljev o načinu in pogostosti uporabe različnih didaktičnih gradiv in pripomočkov ter možnosti organizacije prostora	Povprečna ocena opazovalcev, ki je večja od srednje vrednosti na 4-stopenjski lestvici: <ul style="list-style-type: none"> • smiselna uporaba različnih didaktičnih gradiv in pripomočkov (IKT, učbeniki & delovni zvezki, delovni listi, realije, lutke, didaktične igre, slikanice ...) • ustreznost organizacije prostora glede na dane možnosti Povprečna ocena učiteljev, ki je večja od srednje vrednosti na 4-stopenjski lestvici	Opazovalni listi z lestvicami prilagojenimi za opazovanje pouka Anketni vprašalnik za učitelje
5. Stopnja doseganja standardov znanja in načini spremljanja tujejezikovnih zmožnosti učencev	Merjenje znanja tujega jezika s preverjanjem znanja slušnega razumevanja Ocena staršev o uspešnosti njihovega otroka pri tujem jeziku Ocena učiteljev o doseganju posameznih standardov znanja pri njihovih učencih	Povprečno število točk pri merjenju znanja slušnega razumevanja Povprečna ocena staršev o uspešnosti njihovega otroka, ki je večja od srednje vrednosti na 4-stopenjski lestvici Povprečna ocena učiteljev o uspešnosti njihovih učencev, ki je večja od srednje vrednosti na 4-stopenjski lestvici	Inštrumentarij za merjenje znanja tujega jezika s preverjanjem znanja slušnega razumevanja Anketni vprašalnik za starše Anketni vprašalnik za učitelje

<p>6. Ustreznost uporabljenih metod in oblik dela</p>	<p>Ocena opazovalcev o ustreznosti uporabljenih metod in oblik dela z vidika ustreznosti pristopov (po taksonomskih ravneh), celostnega učenja tujega jezika (medpredmetnost in osmišljenost), skupinskega in/ali medvrstniškega učenja, sprotno preverjanja znanja učencev</p> <p>Ocena učiteljev o usposobljenosti in za uporabo različnih metod in oblik dela</p>	<p>Povprečna ocena opazovalcev, ki je večja od srednje vrednosti na 4-stopenjski lestvici:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ustreznost pristopov ● celostno učenje jezikov (medpredmetnost, osmišljenost), ● različne oblike dela ● prisotnost medvrstniškega učenja ● sprotno preverjanje znanja <p>Samoocena učiteljev:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● usposobljenosti in za uporabo različnih metod in oblik dela ● o pogostosti in načinih sprotnega načina preverjanja znanja. 	<p>Opazovalni listi z lestvicami prilagojenimi za opazovanje pouka</p> <p>Anketni vprašalnik za učitelje</p>
<p>7. Motivacija učencev in naravnost do zgodnjega učenja tujega jezika v 1. razredu</p>	<p>Ocena opazovalcev glede zagotavljanja motivacije za učenje tujega jezika (znotraj cele ure)</p> <p>Ocena učiteljev motivaciji učencev in smiselnosti zgodnjega učenja tujih jezikov v 1. razredu</p> <p>Ocena ravnateljev o motivaciji učencev in smiselnosti zgodnjega učenja tujih jezikov v 1. razredu</p> <p>Ocena staršev o motivaciji njihovega otroka za učenje TJ in smiselnosti zgodnjega učenja tujih jezikov v 1. razredu</p>	<p>Povprečna ocena opazovalcev, ki je večja od srednje vrednosti na 4-stopenjski lestvici:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ustrezne aktivnosti za zagotavljanje motivacije znotraj cele ure (t.i. uvodna in vmesna motivacija) ● odzivnost otrok, iz katerih je razvidna motivacija za učenje tujega jezika <p>Povprečna ocena učiteljev o motivaciji učencev in smiselnosti učenja TJ v 1. razredu, ki je večja od srednje vrednosti na 4-stopenjski lestvici</p> <p>Povprečna ocena ravnateljev o motivaciji učencev in smiselnosti učenja TJ v 1. razredu, ki je večja od srednje vrednosti na 4-stopenjski lestvici</p> <p>Povprečna ocena staršev o motivaciji njihovega otroka in smiselnosti učenja TJ v 1. razredu, ki je večja od srednje vrednosti na 4-stopenjski lestvici</p>	<p>Opazovalni listi z lestvicami prilagojenimi za opazovanje pouka</p> <p>Anketni vprašalnik za učitelje</p> <p>Anketni vprašalnik za ravnatelje</p> <p>Anketni vprašalnik za starše</p>

<p>8. Organizacijski vidiki izvajanja pouka tujega jezika v 1. razredu in izvedbene posebnosti</p>	<p>Ocena učiteljev o organizaciji in izvedbenih posebnostih pouka tujega jezika v 1. razredu</p> <p>Ocena ravnateljev o organizaciji in izvedbenih posebnostih pouka tujega jezika v 1. razredu in možnosti zagotavljanja ustreznega kadra za poučevanje TJ v 1. razredu</p>	<p>Ocena deleža ustrezne umeščenosti pouka tujega jezika v urnik in odsotnosti večjih organizacijskih težav na večini šol (t.j. brez težav najmanj 70% šol) s strani učiteljev in ravnateljev</p> <p>Ocena deleža učiteljev TJ v 1. razredu z ustrežno izobrazbo (nad 90%) s strani ravnateljev</p>	<p>Anketni vprašalnik za učitelje</p> <p>Anketni vprašalnik za ravnatelje</p>
<p>9. Pedagoško vodenje v podporo pouku tujega jezika v 1. razredu</p>	<p>Ocena ravnateljev o spremljavi pouka tujega jezika, spodbujanju timskega povezovanja in ustrezni podpori profesionalnega razvoja učitelja tujega jezika</p>	<p>Povprečna ocena ravnateljev o svojem pedagoškem vodenju v podporo kvalitetnega pouka tujega jezika na šoli, ki je večja od srednje vrednosti na 4-stopenjski lestvici</p>	<p>Anketni vprašalnik za ravnatelje</p>

Priloga (osnutek instrumentarija)

Prvi tuji jezik v 1. razredu – Vprašalnik za učitelje – Šolsko leto 2018 /2019

(osnutek)

Spoštovani.

Pred Vami je vprašalnik, ki vsebuje vprašanja o Vas (predvsem o vaši usposobljenosti za poučevanje tujih jezikov) in o izvajanju tujega jezika v 1. razredu (uresničljivost učnega načrta z vidika didaktične ustreznosti in doseganja standardov, organizacija in izvedba pouka TJ, motivacija učencev timsko delo v ŠPT-ju idr.).

Vaši odgovori so za nadaljnje uvajanje tujega jezika zelo pomembni, zato Vas prosimo, da nanje premišljeno odgovorite. Vprašalnik je anonimen.

1. PODATKI O ŠOLI

1.1. Naziv vaše šole:

_____.

2. PODATKI O ŠOLI IN USPOSOBLJENOST ZA POUČEVANJE

2.1. Katero smer izobrazbe ter dopolnilna znanja imate?

Razredni pouk (smer izobrazbe) + dodatno usposabljanje za tuji jezik

Tuji jezik (smer izobrazbe) + dodatno usposabljanje za razredni pouk

Razredni pouk (smer izobrazbe) + tuji jezik (smer izobrazbe)

Drugo: _____.

2.2. Ocenite vašo usposobljenost za naslednja vsebinska področja, ki se nanašajo na matriko učnega načrta za tuji jezik:

	Nisem usposobljen/a	Sem delno usposobljen/a	Sem usposobljen/a
Celostno učenje jezika.	1	2	3
Osredotočenost na učenca.	1	2	3
Igralne dejavnosti.	1	2	3
Situacijska naravnost, avtentičnost.	1	2	3
Jezikovna kopel.	1	2	3
Didaktična izvedba pouka.	1	2	3
Razvijanje poslušanja, govorjenja, branja.	1	2	3
Jezikovno in medkulturno ozaveščanje.	1	2	3
Glasovno in fonološko zavedanje.	1	2	3
Medpredmetna povezanost.	1	2	3
Problemsko delo in kognitivno osmišljene dejavnosti.	1	2	3
Učitelj kot model.	1	2	3
Jezikovni vnos.	1	2	3
Učna gradiva in materiali za pouk (pisna, avtentična, IKT ...).	1	2	3
Spremljanje napredka učenca (formativno spremljanje).	1	2	3
Proces ocenjevanja znanja (načrtovanje, oblikovanje kriterijev, zapis opisne ocene).	1	2	3
Sodelovanje s starši.	1	2	3

3. DIDAKTIČNA USTREZNOST

3.1. Kako pogosto pri pouku tujega jezika v 1. razredu uresničujete naslednje cilje predmeta:

Poslušanje in slušno razumevanje	Nikoli	Občasno	Pogosto	Vedno
razvijajo zvočno občutljivost jezika in prepoznavajo ter preizkušajo značilnosti jezika (ritem, intonacija, izgovorjava),	1	2	3	4
razvijajo strategije poslušanja in slušnega razumevanja (pozorno poslušanje, razumevanja navodil, jezik razreda, razumevanje glavnih idej, itn),	1	2	3	4
razumejo in se odzivajo na pogosto rabljeno besedišče v skladu s predlaganimi vsebinami,	1	2	3	4
razumejo temeljne sporazumevalne funkcije (pozdravi, zahvala, opravičilo) in se odzivajo nanje,	1	2	3	4
spoznavajo izvorna besedila v tujem jeziku, kot so pesmi, izštevanka, pravljice, opisi dogajanj, navodila in podobno, ter tako razvijajo medkulturne in večjezikovne spretnosti;	1	2	3	4
se odzivajo nebesedno (mimika, geste, igre vlog) in besedno (krajši besedni odzivi).	1	2	3	4

Govorno sporočanje in sporazumevanje	Nikoli	Občasno	Pogosto	Vedno
preizkušajo spretnosti izgovorjave, intonacije in ritma tujega jezika,	1	2	3	4
razvijajo osnovne spretnosti govornega sporazumevanja in sporočanja (ritmizirajo, pojejo primerna izvorna besedila v tujem jeziku, poimenujejo predmete in opisujejo dogajanje na slikah) v skladu z obravnavanimi vsebinskimi področji,	1	2	3	4
uporabljajo osnovne vzorce socialne interakcije (nebesedno podporo v govoru, npr. mimika, geste) jezikovne označevalce družbenih razmerij, npr. pozdrave, naslavljanja in nekatere vljudnostne izraze (npr. zahvala, opravičilo),	1	2	3	4
uzaveščajo osnovne medkulturne značilnosti pri govorjenju v tujem jeziku,	1	2	3	4
se besedno odzovejo na slišano oz. videno,	1	2	3	4
se preizkušajo v spontanem sporazumevanju v tujem jeziku.	1	2	3	4

3.2. Kako pogosto pri pouku tujega jezika v 1. razredu uresničujete:

	Nikoli	Občasno	Pogosto	Vedno
vključevanje jezikovnih in nejezikovnih prvin (npr. govornica telesa, gestikulacija),	1	2	3	4
izbor vsebin naravnih na razvojne značilnosti učencev,	1	2	3	4
razvijanje predopismenjevalnih in predbralnih spretnosti/zmožnosti,	1	2	3	4

pogosto izmenjavanje različnih krajših aktivnosti povezanih z izhodiščnimi cilji,	1	2	3	4
spodbujanje k miselnim aktivnostim, ki temeljijo na pestri uporabi jezika (opisovanje, pojasnjevanje, branje, pripovedovanje...),	1	2	3	4
uporaba konkretnih gradiv, vizualne podpore in spodbujanje k veččutnemu učenju,	1	2	3	4
igralne dejavnosti, ki spodbujajo učence k lastnemu odločanju, izbiranju in sodelovanju z drugimi učenci,	1	2	3	4
timsko izvajanje pouka v sodelovanju z drugim učitelji na ravni razreda.	1	2	3	4

3.3. Kako pogosto pri pouku tujega jezika v 1. razredu individualizirate in diferencirate glede na zmožnosti in druge posebnosti učencev:

	Nikoli	Občasno	Pogosto	Vedno
učne vsebine	1	2	3	4
učne dejavnosti	1	2	3	4
učne materiale	1	2	3	4
rezultate učenja, učne izdelke, predstavitve...	1	2	3	4
učno okolje (npr. prostor izvajanja pouka)	1	2	3	4
učne strategije	1	2	3	4
učni tempo	1	2	3	4
količino pomoči	1	2	3	4
preverjanje in ocenjevanje	1	2	3	4
učne oblike	1	2	3	4
domače naloge	1	2	3	4

3.4. Kako pogosto pri pouku tujega jezika v 1. razredu preverjate in ocenjujete znanje učencev na naslednje načine:

	Nikoli	Občasno	Pogosto	Vedno
Spremljam napredek učencev.	1	2	3	4
Pri preverjanju upoštevam načela formativnega spremljanja.	1	2	3	4
Pri ocenjevanju poslušanja in slušnega razumevanja si pomagam z učenčevimi prikazi, izdelki...	1	2	3	4
Pri ocenjevanju govornega sporočanja in sporazumevanja si pomagam tako, da učenci opazujejo in poimenujejo kar vidijo ali	1	2	3	4

zaznajo z drugimi čutili, komentirajo, napovedujejo, dopolnjujejo, igrajo igro vlog, uporabijo opise postopkov, itn.				
Pri preverjanju in ocenjevanju znanja upoštevam posebne potrebe učenca.	1	2	3	4
Pri preverjanju in ocenjevanju znanja upoštevam tiho dobo.				

3.5. Kako pogosto pri pouku tujega jezika v 1. razredu uporabljate IKT za naslednje namene:

	Nikoli	Občasno	Pogosto	Vedno
v podporo razumevanju učnih vsebin	1	2	3	4
za ohranjanje motivacije za učenje	1	2	3	4
za izboljšanje učnih rezultatov	1	2	3	4

3.6. Kako pogosto pri pouku tujega jezika v 1. razredu izvajate medpredmetne povezave na navedenih ravneh:

	Nikoli	Občasno	Pogosto	Vedno
ravni vsebin	1	2	3	4
ravni procesnih ciljev (npr. iskanje virov kot spretnosti)	1	2	3	4
konceptualni ravni (npr. poglobljanje razumevanja)	1	2	3	4

4. ORGANIZACIJSKI VIDIKI

4.1. Ali ste imeli organizacijske težave pri izvajanju tujega jezika v 1. razredu v urnik?

Ne.

Da, manjše težave.

Da, večje težave (pojasnite):

_____

4.2. Kako ste zadovoljni z Vašim urnikom?

Nimam pripomb.

Želim si sprememb, in sicer:

_____ .

4.3. Kje praviloma izvajate pouk tujega jezika v 1. razredu? (možnih več odgovorov)

V matični učilnici 1. razreda

V posebni učilnici za tuji jezik.

Drugo (dopišite): _____ .

4.4. Ste poučevali 1. tuj jezik tudi kot NIP v 1. razredu?

a) DA

b) NE

4.5. Če ste prejšnje vprašanje odgovorila z DA, prosimo odgovorite na naslednje:

V čem vidite razlike pri poučevanju prvega tujega jezika kot NIP ali kot obveznega predmeta v predmetniku?

Opišite: _____

5. URESNIČEVANJE CILJEV IN DOSEGANJE STANDARDOV

5.1. Kako pomembni so po vašem mnenju splošni cilji učnega načrta za tuji jezik v 1. razredu:

	Nepomembni	Srednje pomembni	Zelo pomembni	Ne vem
Senzibilizacija za jezike.	1	2	3	0
Spoznavanje kulturnih značilnosti in stikov med kulturami.	1	2	3	0
Razvijanje učenčevih sprejemniških, tvorbnih in interaktivnih spretnosti.	1	2	3	0

5.2. V kolikšni meri so po Vašem mnenju v 1. razredu uresničljivi naslednji standardi znanja učnega načrta?

POSLUŠANJE IN SLUŠNO RAZUMEVANJE			
Učenec ima skladno s cilji učnega načrta razvito sporazumevalno zmožnost poslušanja in slušnega razumevanja, ki jo pokaže tako, da:	Neuresničljivi	Delno uresničljivi	Uresničljivi
prepozna, da je besedilo v tujem jeziku(prepozna ciljni tuji jezik med drugimi jeziki),	1	2	3
razume pogosto rabljena in z gestami poz. mimiko podprta navodila za delo v razredu,	1	2	3
razume izbrane podatke in nekatere podrobnosti,	1	2	3
prepozna nekatere okoliščine sporazumevanja in jasno izražena čustva govorcev.	1	2	3

GOVORNO SPOROČANJE IN SPORAZUMEVANJE			
Učenec ima skladno s cilji učnega načrta razvito sporazumevalno zmožnost poslušanja in slušnega razumevanja, ki jo pokaže tako, da:	Neuresničljivi	Delno uresničljivi	Uresničljivi
poimenuje konkretni svet okoli sebe v neposredni okolici, na slikah,	1	2	3
se sporazumeva po vzorcih,	1	2	3
poizveduje in odgovarja na preprosta vprašanja,	1	2	3
pritrjuje, zanika, izraža počutje, zahvalo, voščila in dobre želje, vljudnostne fraze,	1	2	3

poje, recitira pesmi, pove izštevance.			
--	--	--	--

6. MOTIVACIJA IN UČNE TEŽAVE UČENCEV

6.1. Kako so po vašem mnenju učenci 1. razreda motivirani za učenje tujega jezika?

- a) Sploh niso motivirani.
- b) Niso motivirani.
- c) Niti nemotivirani, niti motivirani.
- d) So motivirani.
- e) Zelo so motivirani.

6.1. Napišite s katerimi posebnimi potrebami učencev se soočate pri poučevanju tujega jezika v 1. razredu?

6.2. Katere prilagoditve izvajate pri tujem jeziku v 1. razredu za učence s posebnimi potrebami (vpišite do 3 najpogostejše prilagoditve) in kako pogosto jih izvajate (občasno/pogosto/vedno)?

Prilagoditev:	Pogostost izvajanja:
-	-
-	-
-	-

6.3. Ali ste dovolj usposobljeni na področju poznavanja učnih težav in posebnih potreb učencev?

- a) Ne.
- b) Da, za vse skupine učencev.
- c) Da, za naslednje skupine učencev (dopišite):

_____.

6.4. Ali potrebujete pri delu z učenci z učnimi težavami in posebnimi potrebami pomoč drugih strokovnjakov?

- a) Ne.
- b) Da, za naslednje skupine učencev (dopišite):

_____.

7. TIMSKO NAČRTOVANJE, EVALVACIJA POUKA, UPORABA DIDAKTIČNIH MODELOV

7.1. Kako pogosto pri pouku tujega jezika v 1. razredu vključujete navedene elemente:

	Nikoli	Občasno	Pogosto	Vedno
Medkulturno učenje in poučevanje.	1	2	3	4
Pristope za vključevanje otrok s posebnimi potrebami.	1	2	3	4
Na učenca osredinjeno učenje in poučevanje.	1	2	3	4
Celostno učenje (hkratno vključevanje različnih učnih stilov in čutil).	1	2	3	4
Didaktične pristope, ki vključujejo poučevanje z vsebinami drugih predmetov.	1	2	3	4
Didaktične pristope, ki zagotavljajo kontinuiran razvoj sporazumevalnih zmožnosti.	1	2	3	4
Pripravljena učna gradiva (različne učbenike, delovne zvezke, didaktične liste ...).	1	2	3	4
Lastna učna gradiva.	1	2	3	4
Spremljam in dokumentiram napredek učencev (formativno spremljanje).	1	2	3	4

7.2. Kako pogosto sodelujete z drugimi učitelji v učitelji v 1. razredu?

Tedensko

Mesečno

Drugo:

7.3. Kaj so vsebine sodelovanja z drugimi učitelji (možnih več odgovorov)

Načrtovanje dejavnosti pri pouku TJ.

Načrtovanje in priprava na timsko poučevanje.

Načrtovanje uvajanja TJ po vertikali.

Priprava učnih/didaktičnih gradiv.

Delo s starši.

Medpredmetno načrtovanje.

Informiranje sodelavcev.

Drugo: _____ .

7.4. Katera učna gradiva in vire znanja pri predmetu najpogosteje uporabljate?

Najpogosteje uporabljam:

8. MEDKULTURNA IN VEČJEZIKOVNA UZAVEŠČENOST

V katere dejavnosti ste bili v preteklih treh letih vključeni? (možnih več odgovorov)

Sodelovanja z drugimi šolami iz tujine.

Tekmovanja iz tujih jezikov.

Izvajanja interesnih dejavnosti na temo tujih jezikov.

Izvedbo evropskega dneva tujih jezikov.

Izvedbo učnih projektov, v katerih so bili vključeni tuji jeziki.

Spodbujanje mreženja učencev z učenci iz tujine.

Drugo (dopišite): _____ .

8.2. Ali veste, katere jezike govorijo učenci v 1. razredih ?

Da.

Ne.

8.3. Ali imate splošno znanje o družbeno-kulturnem ozadju vaših učencev in njihovih družin?

Da.

Ne.

8.4. Kako skrbite za ohranjanje svoje tuje jezikovne kompetence? (možnih več odgovorov)

Udeležujem se izobraževanj v Sloveniji.

Udeležujem se izobraževanj v tujini.

Udeležujem se on-line izobraževanj.

Drugo: _____ .

8.5. Kako pogosto uporabljate pri komunikaciji v službenem in zasebnem času tuji jezik?

Zelo pogosto.

Pogosto.

Občasno.

Redko.

Nikoli.

Kaj bi želeli še izpostaviti pri poučevanju tujega jezika kot NIP v 1. razredu?

Prvi tuji jezik v 1. razredu – Vprašalnik za ravnatelje – Šolsko leto 2018/19 (osnutek)

Spoštovani ravnatelj, spoštovana ravnateljica.

Pred vami je kratek vprašalnik o uvajanju prvega tujega jezika (TJ) v 1. razredu 1. vzgojno-izobraževalno obdobje (1. VIO). Vprašanja se nanašajo predvsem na obliko in način izvedbe urnika, timsko načrtovanje in evalvacijo pouka. Prosimo za sodelovanje.

Naziv osnovne šole: _____ .

Navedite, katere tuje jezike so se v tem šolskem letu učili učenci na vaši šoli (od 1. do 9. razreda) kot obvezni predmet, izbirni predmet, tečaj... :

_____

_____

Navedite število učiteljev na vaši šoli, ki so usposobljeni za poučevanje tujega jezika v 1. VIO:

Učitelji razrednega pouka z opravljenim doizobraževanjem: _____ .

Učitelji predmetnega pouka z opravljenim doizobraževanjem: _____ .

Navedite število učencev v 3. razredu z odločbo o usmeritvi ali izvirnim delovnim projektom pomoči: _____ .

Kako v primeru daljše odsotnosti učitelja, ki poučuje tuji jezik v 1. VIO, zagotavljate nadomeščanje oz. kako nameravate zagotoviti nadomeščanje, ko bo to potrebno? Na kratko pojasnite:

_____

Ali ste imeli organizacijske težave pri uvedbi in izvajanju tujega jezika v 1. razredu?

Ne.

Da, manjše težave.

Da, večje težave (pojasnite):

_____

Tuji jezik je bil v šolskem letu 2018/19 v 1. razredu umeščen v urnik (lahko je več odgovorov):

Dvakrat tedensko po 45 minut.

Enkrat tedensko 90 minut.

Trikrat tedensko 30 minut.

Drugo: _____ .

Pojasnite izbiro:

_____

Umeščenost ur tujega jezika v urniku (lahko je več odgovorov):

Vedno ista zaporedna ura; vedno prve ure pouka.

Vedno ista zaporedna ura; vedno zadnje ure pouka.

Menjaje; npr. enkrat na začetku, drugič ob koncu pouka.

Pouk tujega jezika je organiziran fleksibilno ; v različnih tednih po različnem urniku.

Drugače: _____ Pojasnite izbiro:

Kakšna je vaša vloga pri delovanju ŠPT-ja za uvajanje tujega jezika v 1. VIO?

Sem vodja ŠPT-ja in sodelujem v vseh fazah od načrtovanja do evalvacije.

Sem vodja ŠPT-ja, vendar strokovno delo prepuščam članom.

Sem član ŠPT-ja in se aktivno vključujem v vseh fazah vzgojno-izobraževalnega dela.

Sem član ŠPT-ja in se aktivno vključujem le v določenih fazah (npr. pri odločanju o organizaciji pouka TJ).

Nisem član ŠPT-ja; zadosten vpogled v delo ŠPT-ja dobim iz zapisnikov sestankov.

Ključna vsebinska področja dela ŠPT-ja v šolskem letu 2018/19 so bila:

Načrtovanje dejavnosti pri pouku tujega jezika.

Načrtovanje in priprava na timsko poučevanje.

Načrtovanje uvajanja tujega jezika po vertikali.

Priprava učnih/didaktičnih gradiv.

Delo s starši.

Medpredmetno načrtovanje.

Informiranje sodelavcev.

Drugo: _____ .

V šolskem letu 2018/19 ste spremljali pouk tujega jezika v 1. razredu na naslednje načine (lahko je več odgovorov):

Individualna hospitacija.

Kolegialna hospitacija (s člani ŠPT-ja oz. z drugimi učitelji).

Kolegialna hospitacija ob spremljavi uvajanja tujega jezika v 3. razredu (s svetovalci ZRSŠ).

Spremljanje pedagoške dokumentacije.

Predstavitve učiteljev izvajalcev na pedagoških konferencah.

Drugo: _____ .

Kdo je bil pobudnik za spremljanje pouka tujega jezika v 1. razredu? (lahko je več odgovorov)

Lastna pobuda.

Učitelj tujega jezika.

ZRSŠ.

Starši.

Operativni načrt.

Navedite ključno ugotovitev in spoznanje ob spremljavi pouka na vaši šoli v šolskem letu 2018/19:

Kako nameravate spodbuditi povezavo med učitelji tujega jezika v 1. VIO in v 2. VIO?

---

15. Ali veste, katere jezike govorijo učenci vaše šole, poleg jezikov, ki se učijo v šoli?

Ne.

Da, za nekatere.

Da, vsaj za večino.

16. Ali imate splošno znanje o družbeno-kulturnem ozadju vaših učencev in njihovih družin?

Ne.

Da, za nekatere.

Da, vsaj za večino.

Prvi tuji jezik v 1. razredu – Vprašalnik za starše – Šolsko leto 2018/19 (osnutek)

Spoštovani starši.

Pred vami je kratek vprašalnik o uvajanju prvega tujega jezika (TJ) v 1. razredu 1. vzgojno-izobraževalno obdobje (1. VIO). Vprašanja se nanašajo predvsem na vaš pogled na izvedbo in zadovoljstvo z izvajanjem prvega tujega jezika v 1. razredu v obveznem programu osnovne šole.

Prosimo za sodelovanje.

Ali se vaš otrok v šoli rad uči angleščino/nemščino?

Da.

Ne.

Ne vem.

Kako uspešen je vaš otrok pri učenju angleščine/nemščine?

Zelo uspešen.

Uspešen.

Manj uspešen.

Neuspešen.

Ali je vaš otrok v 1. razredu potreboval pomoč staršev oz. drugih odraslih pri učenju angleščine/nemščine?

Ne.

Da, manjšo pomoč.

Da, večjo pomoč.

Kako zahtevno se vam zdi učenje angleščine/nemščine v 1. razredu?

Premalo zahtevno.

Ustrezno zahtevno.

Prezahtevno.

Kako spremljate učenje angleščine/nemščine pri vašem otroku? (možnih več odgovorov)

Z otrokom se pogovarjamo o tem, kaj delajo pri pouku.

Spremljamo izdelke, ki so nastale pri pouku.

Se informiramo na govornih urah.

Drugače: _____ .

Ali ste zadovoljni z načinom poučevanja angleščine/nemščine v 1. razredu?

Da.

Ne.

Delno.

Ali ste zadovoljni s tem, da se vaš otrok kot obvezni predmet uči angleščino/nemščino in ne kateri drugi

tuji jezik?

Da.

Ne, želim si, da bi se učil: _____ .

Ali pričakujete, da bo imel vaš otrok težave z učenjem angleščine/nemščine kasneje, v višjih razredih?

Da.

Ne.

Ne vem.

Kateri jezik oz. jezike govorite doma z vašim otrokom? (možnih več odgovorov)

Slovenski jezik.

Italijanski jezik.

Madžarski jezik.

Drugi jeziki: _____ .

6.4. Osnutek načrta uvajanja, spremljanja in evalviranja drugega tujega jezika kot obveznega predmeta v osnovne šole v poskusu Uvajanje tujega jezika v obveznem programu in preizkušanje koncepta razširjenega programa v osnovni šoli

UTEMELJITEV UVEDBE DRUGEGA TUJEGA JEZIKA V OBVEZNI PROGRAM OŠ

Zakonska izhodišča

V skladu s sklepom ministrice za izobraževanje, znanost in šport (julij 2017) je predlagan poskus uvedbe novega programskega elementa in sicer obveznega drugega tujega jezika v 7. in 8. razred osnovne šole. V predlogu poskusa razširjenega programa so podani okviri in sicer začetek učenja obveznega drugega tujega jezika v 7. razredu na vzorcu 20 šol. Izbor vzorca šol je opredeljen s kriteriji velikosti šole, regionalne razpršenosti, statusa šole (enovita šola, šola s podružnicami) in vključenosti šole v uvajanje novosti v preteklih obdobjih. Za uvajanje drugega tujega jezika v 7. in 8. razred predlagamo tudi kriterij izkušenj s poučevanjem obveznega drugega tujega jezika (vključenost v poskus 2008 do 2011).

Pregled umestitve pouka drugega tujega jezika v osnovnih šolah

Rezultati poskusa in postopnega uvajanja so pokazali, da je bila uvedba obveznega drugega tujega jezika od 7. do 9. razreda z didaktičnega in organizacijskega vidika uspešna. Predlagana je bila frontalna uvedba v vse osnovnošolske programe, razen v programe na narodno mešanem območju slovenske Istre in dvojezičnem območju ter v prilagojenih programih osnovne šole (gl. Končno poročilo, Kač 2011)²⁵.

Uspešna uvedba drugega tujega jezika v osnovne šole in naklonjen odnos strokovne in širše javnosti do učenja več jezikov v osnovni šoli so izhodišče za to, da z ustrezno umestitvijo drugega tujega jezika v osnovno šolo zagotovimo vsem učencem razvoj raznojezične zmožnosti v okviru obveznega šolskega sistema.

NAČRT UVAJANJA, METODOLOŠKI NAČRT SPREMLJANJA IN EVALVACIJE

Cilji poskusa so:

---

²⁵ Kač, L. (2011). Končno poročilo o spremljavi poskusa »Postopno uvajanje obveznega drugega tujega jezika v osnovni šoli« za šolska leta 2008/2009, 2009/2010 in 2010/2011. Zavod RS za šolstvo. Dostopno: <http://www.zrss.si/strokovne-resitve/digitalna-bralnica/podrobno?publikacija=138> (25.10.2017).

- preveriti ustreznost že realiziranih učnih načrtov uvajanja drugega tujega jezika v obvezen program osnovne šole in jih posodobiti (cilji, pričakovani rezultati in standardi znanja),
- preveriti doseženo raven znanja učencev,
- vpeljati sodobne načine poučevanja drugega tujega jezika,
- spoznati mnenja učencev in njihovih staršev, učiteljev in ravnateljev glede uvedbe drugega tujega jezika,
- spremljati in ugotavljati obremenjenost učencev zaradi povečanega števila ur obveznih predmetov,
- širiti pozitivne izkušnje in pridobljeno znanje na šole, ki se bodo priključile v nadaljevanju
- spremljati in ugotavljati povezanost tujega jezika med drugim in tretjim vzgojno-izobraževalnim obdobjem.

Udeleženci spremljave

Udeleženci spremljave bodo učenci, njihovi starši, učitelji, ravnatelji šol in svetovalke za tuje jezike na ZRSŠ (opazovalke). V šolskem letu 2018/19 bo v poskus predvidoma vključenih 20 osnovnih šol. Podatke bomo zbirali pri vseh ravnateljih vključenih osnovnih šol (20 ravnateljev), pri vseh učiteljih drugega tujega jezika v vključenih osnovnih šolah (20 ali več učiteljev), pri vzorcu učencev, ki bodo obiskovali drugi tuji jezik in pri njihovih starših (do 400 učencev in njihovih staršev).

Število udeleženi učencev je odvisno od velikosti šol, ki bodo vključene v poskus oziroma od števila oddelkov na teh šolah. Vzorčenje bo potekalo v skupinah (v našem primeru oddelkih), kar pomeni, da bodo v spremljavo vključeni vsi učenci nekega oddelka. Z izbiro učencev, ki bodo vključeni v spremljavo, bomo hkrati izbrali tudi njihove starše; v primeru vzorca bo torej pri spremljavi sodelovalo 400 staršev (vključen bo eden izmed staršev oz. skrbnikov vsakega učenca).

Na vseh 20 šolah bomo opazovali pouk drugega tujega jezika enkrat v šolskem letu. Opazovanje pouka bodo opravile svetovalke za tuje jezike Zavoda RS za šolstvo.

Spremljava poskusa se bo v dveh šolskih letih izvajala na istih ciljnih populacijah. Šlo bo za dveletno spremljavo iste generacije in istega števila učencev z uporabo istih instrumentov.

Področja spremljanja

Spremljava bo osredotočena predvsem na vpliv didaktičnih, metodičnih in organizacijskih vidikov poučevanja in učenja drugega tujega jezika. Usmerila se bo na pouk, učitelje, ravnatelje, učence in njihove starše.

Spremljava pri **učiteljih** bo temeljila na naslednjih podpodročjih:
 mnenje učiteljev o uvedbi drugega tujega jezika v obveznem programu OŠ
 realizacija učnega načrta,
 spodbujanje motivacije, samoiniciativnosti in samostojnosti učencev,

uporaba učnih gradiv in pripomočkov,
izvajanje sodobnih načinov, metod in oblik poučevanja tujega jezika,
ustreznost pričakovanih rezultatov ob zaključku posameznega razreda,
mnenje učiteljev o osebnem in strokovnem razvoju ter potrebnost nadaljnega izobraževanja,
sprotna opažanja pri izvajanju drugega tujega jezika v obveznem programu OŠ

Spremljava pri **ravnateljih** šol, vključenih v poskus, bo temeljila na naslednjih podpodročjih:
mnenje ravnateljev o uvedbi drugega tujega jezika na šoli,
organizacijski vidik pouka drugega tujega jezika,
ustreznost materialnih in kadrovskih pogojev na šoli,

Spremljava pri **učencih** bo temeljila na naslednjih podpodročjih:
odnos učencev do učenja tujih jezikov in do izbranega drugega jezika (pouk kot možnost za napredek, prisila, priložnost za učenje novega, ...),
mnenje o uvedbi drugi jezika,
mnenje o organizaciji pouka (ustreznost oblik in metod dela, kakšne pristope poučevanja in učenja imajo radi, obremenjenost ...),
zavedanje pomena lastne aktivnosti pri učenju prvega in drugega tujega jezika,
predhodno učenje drugega jezika,
uspeh pri tujih jezikih,
ugotavljanje dosežene ravni znanja pri posameznih učencih in doseganje standardov znanja (z upoštevanjem predznanja in načel večjezikovne didaktike).

Spremljava pri **starših** učencev bo temeljila na naslednjih podpodročjih:
mnenje o uvedbi izbranega drugega jezika,
odnos do učenja in znanja tujih jezikov.

Opazovanje **pouka** bo temeljilo na naslednjih podpodročjih:
ustreznost in uresničljivost ciljev, opredeljenih v učnem načrtu,
prisotnost sodobnih pristopov poučevanja (individualizacija, diferenciacija, projektno delo ...),
različne oblike organizacije načrtovanja in izvajanja pouka.

Pri spremljanju bodo uporabljeni naslednji instrumenti:
obrazec za opazovanje pouka,
anketni vprašalnik za ravnatelje,
anketni vprašalnik za učitelje,
anketni vprašalnik za učence,
anketni vprašalnik za starše,
preizkusi znanja.

Časovni potek spremljanja

Spremljanje 7. razreda (1.9.2018 do 31.8.2019)
analiza organizacijske oblike izvedbe pouka drugega tujega jezika (umestitev v urnik)
spremljanje načrtovanja pouka
spremljanje izvajanja pouka
ugotavljanje znanja učencev ob koncu šolskega leta

vnos in obdelava podatkov
priprava prvega poročila o izvajanju poskusa

Spremljanje 8. razreda (1.9.2019 do 31.8.2020)
analiza organizacijske oblike izvedbe pouka drugega tujega jezika (umestitev v urnik)
spremljanje načrtovanja pouka
spremljanje izvajanja pouka
ugotavljanje znanja učencev ob koncu šolskega leta
vnos in obdelava podatkov
priprava zaključnega poročila o izvajanju poskusa

Preglednica spremljanja poskusa

V preglednici 4 je prikazan potek spremljanja poskusa uvedbe drugega tujega jezika v šolskem letu 2018/19 (7. razred) in v šolskem letu 2019/20 (8. razred).

Preglednica 4: Potek spremljave poskusa 2018/2019 in 2019/2020

populacija (poročevalske oz. opazovane enote)	število enot	instrumentarij	področje	število ponovitev	okviren čas spremljave
učitelji	20 ali več učiteljev	vprašalnik za učitelje	<ul style="list-style-type: none"> - mnenje o uvedbi drugega jezika - mnenje o učnem načrtu - uresničljivost ciljev učnega načrta glede na razpoložljivo število ur - spodbujanje motivacije, samoiniciativnosti in samostojnosti učencev - uporaba gradiv, pripomočkov ipd. - metode dela; uporaba sodobnih oblik in tehnik učenja in poučevanja - osebni in strokovni razvoj ter izobraževanje učiteljev 	2	ob koncu šolskega leta 2018/19, 2019/20
opazovalke, učitelji	20 opazovanj izvedbe pouka, 20 učiteljev	obrazec za opazovanje pouka, intervju z učiteljem	<ul style="list-style-type: none"> - učni cilji opazovane ure (uresničljivost ciljev glede na razpoložljivi čas ,...) - metode dela - organizacija pouka 	2	med šolskim letom 2018/19, 2019/20
učenci	300-400 učencev	vprašalnik za učence	<ul style="list-style-type: none"> - odnos do učenja tujih jezikov - mnenje o uvedbi drugega jezika - odnos do izbranega drugega jezika - uspeh pri 1. tujem jeziku - predhodno učenje izbranega drugega jezika - zaznavanje in doživljanje pouka - pomen lastnih aktivnosti pri učenju tujih jezikov 	2	ob koncu šolskega leta 2018/19, 2019/20

			- pomen lastnih aktivnosti pri učenju izbranega drugega jezika		
učenci, učitelji	300-400 učencev	preizkusi znanja za učence	- raven znanja učencev pri 2. tujem jeziku - doseganje standardov znanj (ob zaključku šolanja)	2	ob koncu šolskega leta 2018/19, 2019/20
starši	300-400 staršev	vprašalnik za starše	- mnenje o uvedbi drugega jezika	1	ob začetku šolskega leta 2018/19
ravnatelji	20 ravnateljev	vprašalnik za ravnatelje	- mnenje o uvedbi drugega jezika - organizacijski vidik; - materialni in kadrovski pogoji na šoli - razlogi za izbiro določenega tujega jezika kot drugega jezika	2	ob koncu šolskega leta 2018/19, 2019/20

PRILOGE (osnutki instrumentov)

- Obrazec za opazovanje pouka
- Anketni vprašalnik za ravnatelje
- Anketni vprašalnik za starše
- Anketni vprašalnik za učence
- Anketni vprašalnik za učitelje
- Preizkus znanja za učence

Postopno uvajanje obveznega drugega tujega jezika v osnovne šole – Obrazec za opazovanje pouka

Opazovanje pouka obveznega drugega tujega jezika v osnovni šoli

I. Opazovanje

Datum opazovanja: _____

Čas opazovanja (ura in minuta): od ____ : ____ do ____ : ____

Ime in priimek opazovalca/ke: _____

II. Tuji jezik

Poučevani tuji jezik: _____

III. Osnovna šola

Naziv osnovne šole: _____

Občina: _____

IV. Učitelj/ica

Izobrazba učitelja/ice (smer izobrazbe):
_____

Izkušnje učitelja/ice s poučevanjem tujih jezikov (v letih): _____

V. Razred

Razred:

1 – 7. razred

2 – 8. razred

3 – 9. razred

Število prisotnih učencev: _____

VI. Izvedba pouka

Organizacija pouka:

1 – ena ura

2 – dve uri (blok ura)

3 – drugo: _____

Prostor izvedbe:

1 – učilnica

2 – računalnica

3 – drugo: _____

VII. Uporabljeno gradivo, tehnologija in viri

Učno gradivo, ki ga je pri opazovani uri uporabljal/a učitelj/ica:

_____

Učno gradivo, ki so ga pri opazovani uri uporabljali učenci:

_____

Informacijsko-komunikacijska tehnologija, ki je bila uporabljena pri opazovani uri:

_____

Drugi viri, ki so bili uporabljeni pri opazovani uri:

_____

VIII. Potek pouka

Opišete potek pouka (sosledje dejavnosti, uporabe gradiva in podobno).

_____

IX. Ocena pouka

Posamezne elemente praviloma ocenjujete ob koncu opazovanja. Elemente ocenjujete s pomočjo petstopenjske lestvice, kjer pomeni vrednost 1, da zapisana trditev sploh ne drži, in vrednost 5, da zapisana trditev popolnoma drži (obkrožite eno ustrezno vrednost). V kolikor elementa ne morete oceniti, obkrožite 9.

Splošni vtis

	sploh ne drži	ne drži	niti ne drži - niti drži	drži	popolnoma drži	ne morem oceniti
V razredu je bilo dobro delovno vzdušje.	1	2	3	4	5	9
Učitelj/ica je bil suveren.	1	2	3	4	5	9
Učilnica je bila ustrezno didaktično opremljena.	1	2	3	4	5	9

Učni cilji

	sploh ne drži	ne drži	niti ne drži - niti drži	drži	popolnoma drži	ne morem oceniti
Učitelj/ica je učencem ustrezno predstavil/a cilje učne ure.	1	2	3	4	5	9
Cilji učne ure so bili v skladu s cilji učnega načrta.	1	2	3	4	5	9
Cilji učne ure so bili doseženi.	1	2	3	4	5	9

Potek učne ure

	sploh ne drži	ne drži	niti ne drži - niti drži	drži	popolno ma drži	ne morem oceniti
Učitelj/ica je učence primerno uvajal/a v dejavnosti (uvodna motivacija, navezovanje na predznanje in izkušnje učencev, ...).	1	2	3	4	5	9
Učitelj/ica je učencem primerno (razumljivo, jasno, ...) posredoval/a navodila.	1	2	3	4	5	9
Učitelj/ica je smiselno uporabljal/a različne oblike in metode dela.	1	2	3	4	5	9
Učitelj/ica je ustrezno diferenciral/a pouk glede na učenčeve zmožnosti, sposobnosti, interese in predznanje.	1	2	3	4	5	9
Učenci so usvojeno znanje ali zmožnosti uporabili (utrtili) v novem besedilu oz. v sporočanjškem položaju.	1	2	3	4	5	9
Učenci so se dejavno vključevali v učni proces.	1	2	3	4	5	9
Učitelj/ica je sproti preverjal/a, v kolikšni meri učenci sledijo pouku oz. se vključujejo v določeno dejavnost.	1	2	3	4	5	9

Interakcija

	sploh ne drži	ne drži	niti ne drži - niti drži	drži	popolno ma drži	ne morem oceniti
Učitelj/ica je ustrezno uporabljal/a tuji jezik v interakciji z učenci.	1	2	3	4	5	9
Učitelj/ica je imel/a ustrezen odnos do učenčevih jezikovnih napak.	1	2	3	4	5	9
Učenci so uporabljali tuji jezik v interakciji z učiteljem/ico.	1	2	3	4	5	9
Učenci so uporabljali tuji jezik v interakciji s sošolci.	1	2	3	4	5	9
Učitelj/ica je spodbujal/a učence, da komunicirajo v tujem jeziku.	1	2	3	4	5	9

Preverjanje

	sploh ne drži	ne drži	niti ne drži - niti drži	drži	popolno ma drži	ne morem oceniti
Učitelj/ica je preveril/a uresničitev zadanih ciljev.	1	2	3	4	5	9
Učitelj/ica je dajal/a učencem povratne informacije o njihovih dosežkih.	1	2	3	4	5	9

XI. Druga opažanja, opombe, pojasnitve

Zapišete vsa pomembnejša opažanja, ki jih niste mogli vključiti pri prejšnjih točkah, morebitne opombe k posameznim ocenam, morebitne pojasnitve posameznih okoliščin in ocen, ter druge pomembne opažene okoliščine.

Priloge temu opazovalnemu obrazcu so učiteljeva letna priprava, priprava na pouk opazovane ure, pisni in ustni preizkus znanja in drugo (npr. Evropski jezikovni listovnik).

Po opazovani uri vodi opazovalec še razgovor z učiteljem. Namen razgovora je dajanje povratne informacije o opazovani uri učitelju in razjasnitev določenih nejasnosti pri opazovani uri.

Opazovalec opravi še razgovor z ravnateljem. Namen tega razgovora je ugotoviti organizacijsko umestitev pouka obveznega drugega tujega jezika v predmetnik šole ter ravnateljevo stališče o pomenu učenja tujih jezikov.

Postopno uvajanje obveznega drugega tujega jezika v osnovne šole – Vprašalnik za ravnatelje

Spoštovana ravnateljica, spoštovani ravnatelj!

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Pred vami je vprašalnik o učenju in poučevanju obveznega drugega tujega jezika v osnovni šoli. Vprašalnik je del spremljave postopnega uvajanja obveznega drugega tujega jezika v osnovno šolo. Vaši odgovori nam bodo v pomoč pri iskanju boljših rešitev pri izvajanju pouka obveznega drugega tujega jezika.

Naziv vaše šole: _____

Občina, kjer deluje šola: _____

Število učiteljev, ki poučujejo obvezni drugi tuji jezik na šoli: _____

Kateri obvezni prvi tuji jezik se poučuje na vaši šoli?

1 – nemščina

2 – angleščina

Kateri obvezni drugi tuji jezik se poučuje na vaši šoli?

1 – nemščina

2 – angleščina

3 – italijanščina

4 – francoščina

5 – madžarščina

6 – hrvaščina

S pomočjo petstopenjske lestvice ocenite, kateri dejavniki so vplivali na izbiro drugega tujega jezika na vaši šoli:

	sploh ni vplivalo	ni vplivalo	niti ni vplivalo - niti je vplivalo	je vplivalo	zelo je vplivalo
Kadrovske možnosti na šoli.	1	2	3	4	5
Vloga in pomen izbranega jezika v okolju.	1	2	3	4	5
Mnenje učiteljskega zbora.	1	2	3	4	5
Mnenje staršev.	1	2	3	4	5
Želje učencev.	1	2	3	4	5
Obiskanost izbranega tujega jezika kot izbirnega predmeta in/ali interesne dejavnosti.	1	2	3	4	5

S pomočjo petstopenjske lestvice ocenite, v kakšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami o poučevanju obveznega drugega tujega jezika v osnovni šoli in o pomenu znanja tujih jezikov nasploh:

sploh se ne strinjam	se ne strinjam	niti se ne strinjam - niti se	se strinjam	popolnoma se strinjam
_____	_____	_____	_____	_____

			strinjam		
Znanje najmanj dveh tujih jezikov povečuje učenčeve možnosti za zaposlitev.	1	2	3	4	5
Na šoli je potrebno spodbujati učenje več jezikov na različne načine.	1	2	3	4	5
Število ur pouka drugega tujega jezika bi morali povečati.	1	2	3	4	5
Če hočeš biti uspešen v življenju, moraš govoriti več tujih jezikov.	1	2	3	4	5

Ali opažate pri izvedbi pouka obveznega drugega tujega jezika kakšne težave?

- 1 – da
- 2 – ne

Če ste odgovorili z da, navedite katere:

Zahvaljujemo se vam za vaše odgovore!

Postopno uvajanje obveznega drugega tujega jezika v osnovne šole – Vprašalnik za starše

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Spoštovani starši!

V tem šolskem letu vaš otrok obiskuje pouk drugega tujega jezika kot obveznega predmeta. Zanima nas vaše mnenje o tem. Vaši odgovori nam bodo v pomoč pri izboljševanju pouka drugega tujega jezika.

Naziv šole, ki jo obiskuje vaš otrok: _____

Občina, kjer deluje šola: _____

Kateri obvezni prvi tuji jezik se uči vaš otrok v šoli?

- 1 – nemščino
- 2 – angleščino

Kakšno oceno je imel vaš otrok prejšnje šolsko leto (v 6. razredu) pri prvem tujem jeziku?

- 1 – nezadostno (1)
- 2 – zadostno (2)
- 3 – dobro (3)
- 4 – prav dobro (4)
- 5 – odlično (5)

Kateri oz. katere jezike govorite doma z vašim otrokom?

- 1 – slovenski jezik
- 2 – italijanski jezik
- 3 – madžarski jezik
- 4 – drugo: _____

Koliko tujih jezikov bi moral po vašem mnenju znati vaš otrok, da bo lahko uspešno nadaljeval izobraževanje oz. da bo kasneje uspešen pri opravljanju svojega poklica?

- 1 – nobenega
- 2 – enega
- 3 – dva
- 4 – tri
- 5 – štiri ali več
- 9 – ne vem

Kaj menite, katere tuje jezike bi vaš otrok moral znati zelo dobro, da bo lahko uspešno nadaljeval izobraževanje oz. da bo kasneje lahko uspešen pri opravljanju svojega poklica?

	da	ne	ne vem
nemščino	1	2	9
angleščino	1	2	9
italijanščino	1	2	9
francoščino	1	2	9
madžarščino	1	2	9
hrvaščino	1	2	9
drugo: _____			

Kateri obvezni drugi tuji jezik se vaš otrok uči v šoli?

- 1 – nemščino
- 2 – angleščino
- 3 – italijanščino
- 4 – francoščino
- 5 – madžarščino
- 6 – hrvaščino

Ali ste zadovoljni z izbiro tega tujega jezika (obveznega drugega tujega jezika, ki ga je izbrala šola)?

- 1 – da
- 2 – ne

Ali pričakujete, da bo imel vaš otrok težave z učenjem tega tujega jezika?

- 1 – da
- 2 – ne
- 9 – ne vem

S pomočjo petstopenjske lestvice ocenite, koliko se strinjate z naslednjimi trditvami, ki se nanašajo na poučevanje obveznega drugega tujega jezika v osnovni šoli in na učenje tujih jezikov nasploh:

	sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam - ni se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam
Znanje najmanj dveh tujih jezikov povečuje otrokove možnosti za zaposlitev.	1	2	3	4	5
Šola bi morala povečati število ur pouka drugega tujega jezika.	1	2	3	4	5
Če hočeš biti uspešen v življenju, moraš govoriti več tujih jezikov.	1	2	3	4	5

S pomočjo petstopenjske lestvice ocenite, koliko držijo naslednje trditve, ki se nanašajo na odnos vašega otroka do poučevanja drugega tujega jezika v osnovni šoli in na učenje tujih jezikov nasploh (v kolikor trditve ne morete oceniti, obkrožite vrednost 9):

	sploh ne drži	ne drži	niti ne drži – niti drži	drži	popolno ma drži	ne vem
Moj otrok je motiviran za učenje tujih jezikov.	1	2	3	4	5	9
Mojemu otroku se zdi v redu, da ima v šoli dva obvezna tuja jezika.	1	2	3	4	5	9
Moj otrok je zadovoljen z izbiro obveznega drugega tujega jezika (obvezni drugi tuji jezik, ki ga je izbrala šola).	1	2	3	4	5	9

Hvala za vaše sodelovanje!

Postopno uvajanje obveznega drugega tujega jezika v osnovne šole – Vprašalnik za čence

Draga učenka, dragi učenec!

Prosimo te, da odgovoriš na naslednja vprašanja, ki se nanašajo na pouk obveznega drugega tujega jezika letu. Tvoji odgovori nam bodo koristili pri izboljševanju pouka tega predmeta.

Naziv šole, ki jo obiskuješ: _____

Občina, kjer deluje šola: _____

Kateri obvezni prvi tuji jezik se učiš v šoli?

- 1 – nemščino
- 2 – angleščino

Kakšno oceno si imel/a prejšnje šolsko leto (v 6. razredu) pri prvem tujem jeziku?

- 1 – nezadostno (1)
- 2 – zadostno (2)
- 3 – dobro (3)
- 4 – prav dobro (4)
- 5 – odlično (5)

Koliko tujih jezikov bi rad/a govoril/a tekoče oziroma zelo dobro?

- 1 – nobenega
- 2 – enega
- 3 – dva
- 4 – tri
- 5 – štiri ali več

Koliko jezikov bi se rad/a učil/a v šoli?

- 1 – nobenega
- 2 – enega
- 3 – dva
- 4 – tri
- 5 – štiri ali več

Katere tuje jezike bi rad/a govoril/a tekoče oz. zelo dobro?

	da	ne
nemščino	1	2
angleščino	1	2
italijanščino	1	2
francoščino	1	2

madžarščino	1	2
hrvaščino	1	2
drugo: _____		

Kateri obvezni drugi tuji jezik se učiš v šoli?

- 1 – nemščino
- 2 – angleščino
- 3 – italijanščino
- 4 – francoščino
- 5 – madžarščino
- 6 – hrvaščino

Ali si zadovoljen/na z izbiro tega tujega jezika (obveznega drugega tujega jezika, ki ga je izbrala šola)?

- 1 – da
- 2 – ne

Ali imaš težave z učenjem tega tujega jezika?

- 1 – da
- 2 – ne

Ali si se ta tuji jezik učil/a že prej (pred začetkom tega šolskega leta), v obliki interesne dejavnosti ali tečaja?

- 1 – da
- 2 – ne

Kako zahteven se ti zdi pouk drugega tujega jezika?

- 1 – premalo zahteven
- 2 – ravno prav zahteven
- 3 – prezahteven

S pomočjo petstopenjske lestvice oceni, koliko se strinjaš z naslednjimi trditvami o poučevanju obveznega drugega tujega jezika in o učenju tujih jezikov nasploh:

	sploh se ne strinjam	se ne strinjam	niti se ne strinjam - niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam
Dobro je, da imamo v šoli dva obvezna tuja jezika.	1	2	3	4	5
Če bom znal/a najmanj dva tuja jezika, se bom lažje zaposlil/a.	1	2	3	4	5
Drugi tuji jezik bi se morali učiti več ur na teden (več kot dve uri).	1	2	3	4	5
Učenje drugega tujega jezika je zame dodatna obremenitev.	1	2	3	4	5
Če hočeš biti uspešen v življenju, moraš govoriti več tujih jezikov.	1	2	3	4	5

S pomočjo petstopenjske lestvice oceni, kako pomembne so zate naslednje možnosti, ki ti jih omogoča znanje drugega tujega jezika, ki se ga učiš v šoli:

	sploh ni pomembno	ni pomembno	niti nepomembno - niti pomembno	je pomembno	zelo je pomembno
Lahko bom obiskal/a in spoznaval/a dežele, v katerih govorijo ta jezik.	1	2	3	4	5
V tem jeziku se bom lahko sporazumeval/a z vrstniki iz tujine.	1	2	3	4	5
Lahko bom bral/a knjige, časopise in revije v tem jeziku.	1	2	3	4	5
Lahko bom gledal/a televizijske programe v tem jeziku.	1	2	3	4	5
Razumel/a bom besedila pesmi v tem jeziku.	1	2	3	4	5
Lahko bom obiskal/a spletne strani v tem jeziku.	1	2	3	4	5

S pomočjo petstopenjske lestvice oceni, koliko drži naslednje trditve, ki se nanašajo na izvedbo pouka drugega tujega jezika:

	sploh ne drži	ne drži	niti ne drži – niti drži	drži	popolnoma drži
Pouk drugega tujega jezika je zanimiv.	1	2	3	4	5
Pouk drugega tujega jezika je precej podoben pouku prvega tujega jezika.	1	2	3	4	5
Pri drugem tujem jeziku novo snov obravnavamo prehitro.	1	2	3	4	5
Da lahko sledim pouku drugega tujega jezika, se moram ta tuji jezik učiti tudi doma.	1	2	3	4	5
Pri drugem tujem jeziku imam preveč domačega dela (domačih nalog).	1	2	3	4	5
Pri drugem tujem jeziku se učimo preveč slovnice.	1	2	3	4	5
Pri drugem tujem jeziku se premalo pogovarjamo v tem tujem jeziku.	1	2	3	4	5

Kakšno končno oceno boš po vsej verjetnosti imel/a pri drugem tujem jeziku na koncu tega šolskega leta?

- 1 – nezadostno (1)
- 2 – zadostno (2)
- 3 – dobro (3)
- 4 – prav dobro (4)
- 5 – odlično (5)
- 9 – ne vem

Kateri oz. katere jezike govoriš doma?

- 1 – slovenski jezik
- 2 – italijanski jezik
- 3 – madžarski jezik
- 4 – drugo: _____

Hvala za tvoje odgovore!

Postopno uvajanje obveznega drugega tujega jezika v osnovne šole – Vprašalnik za učitelje

Spoštovana učiteljica, spoštovani učitelj!

Pred vami je vprašalnik o učenju in poučevanju obveznega drugega tujega jezika v osnovni šoli v tem šolskem letu. Vprašalnik je del spremljave postopnega uvajanja obveznega drugega tujega jezika v osnovno šolo. Vaši odgovori nam bodo v pomoč pri iskanju boljših rešitev pri izvajanju pouka obveznega drugega tujega jezika.

Naziv šole, v kateri poučujete: _____

Občina, kjer deluje šola: _____

Kateri obvezni drugi tuji jezik poučujete?

- 1 – nemščino
- 2 – angleščino
- 3 – italijanščino
- 4 – francoščino
- 5 – madžarščino
- 6 – hrvaščino

Število oddelkov (skupin), v katerih poučujete obvezni drugi tuji jezik: _____

Število otrok v enem oddelku (skupini): _____

Vaša dosežena izobrazba (smer izobrazbe):
_____

Vaše izkušnje s poučevanjem tujih jezikov (v letih): _____

S pomočjo petstopenjske lestvice ocenite, v kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami, ki predstavljajo konceptualna izhodišča učnega načrta za drugi tuji jezik:

	sploh se ne strinjam	se ne strinjam	niti se ne strinjam - niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam
Spodbujanje večjezičnosti je pogoj za skupno življenje v Evropi.	1	2	3	4	5
Temeljni cilj učenja drugega tujega jezika je razvijanje sporazumevalne zmožnosti, medkulturne zmožnosti in drugih kompetenc.	1	2	3	4	5
Razvijanje jezikovne zmožnosti (slovnica in besedišče) je le ena od sestavin tujejezikovnega učenja in poučevanja.	1	2	3	4	5

Usvajanje drugega tujega jezika temelji na načelih komunikacijskega pristopa ob upoštevanju učenčevega miselnega, socialnega razvoja in čustvovanja.	1	2	3	4	5
--	---	---	---	---	---

S pomočjo petstopenjske lestvice ocenite, v kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami, ki se nanašajo na izvedbo pouka drugega tujega jezika:

	sploh se ne strinjam	se ne strinjam	niti se ne strinjam - niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam
Drugi tuji jezik se lahko povezuje z vsemi predmeti in daje podporo pri uresničevanju skupnih ciljev.	1	2	3	4	5
Igralne dejavnosti so nepogrešljiva sestavina pouka drugega tujega jezika, ker spodbujajo izražanje v tujem jeziku in reševanje problemov v življenjskih situacijah.	1	2	3	4	5
Projektno delo je metoda učenja, ki postavlja učenca in učitelja v nov dinamični, ustvarjalen in enakopravnejši odnos.	1	2	3	4	5
Vrednotenje znanja naj bo pozitivna izkušnja, gradi naj samozaupanje, spodbuja notranjo motivacijo za učenje drugega tujega jezika in ne išče neznanja.	1	2	3	4	5
Opredelitev pričakovanih učnih rezultatov ob zaključku posameznega razreda je smiselna zaradi učencev, ki ne napredujejo enako hitro in enako uspešno.	1	2	3	4	5

S pomočjo petstopenjske lestvice ocenite, koliko se strinjate z naslednjimi trditvami o poučevanju obveznega drugega tujega jezika v osnovni šoli in na učenje tujih jezikov nasploh:

	sploh se ne strinjam	se ne strinjam	niti se ne strinjam - niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam
Obvezno poučevanje drugega tujega jezika v osnovni šoli podpiram.	1	2	3	4	5
Znanje najmanj dveh tujih jezikov povečuje učenčeve možnosti za zaposlitev.	1	2	3	4	5
Število ur pouka drugega tujega jezika bi morali povečati.	1	2	3	4	5
Bolje bi bilo, če bi namesto obveznega drugega tujega jezika več ur namenili pouku obveznega prvega tujega jezika.	1	2	3	4	5
Učenje drugega tujega jezika je dodatna obremenitev za učence.	1	2	3	4	5

Sodobni pristopi poudarjajo osredinjenost učnega procesa na učenje. S pomočjo petstopenjske lestvice ocenite, kako pomembni so za izpolnitev tega naslednji dejavniki:

	zelo nepomembno	nepomembno	niti nepomembno - niti pomembno	pomembno	zelo pomembno
Zunanji dejavniki (učenčevo predznanje).	1	2	3	4	5

Notranji dejavniki (učenceve sposobnosti, zmožnosti, učni stil).	1	2	3	4	5
Učenčevi interesi in potrebe.	1	2	3	4	5
Sinergijski učinki večjezičnosti (prenašanje usvojenih jezikovnih strategij, sorodnost besedišča, ...).	1	2	3	4	5
Zahtevnost vnosnega besedila (z gledišča jezika in teme).	1	2	3	4	5
Vrste ciljev (diferenciacija ciljev).	1	2	3	4	5
Predvidljivost okoliščin (npr. dialog med sovrstniki o znani temi).	1	2	3	4	5
Jasnost navodil (tudi v materinščini ali s pomočjo nebesednih ponazoril).	1	2	3	4	5
Težavnost in vrsta/tip nalog (diferencirane naloge, od lažje naloge k težji).	1	2	3	4	5

S pomočjo petstopenjske lestvice ocenite, koliko držijo naslednje trditve o materialnih in drugih pogojih za izvedbo drugega tujega jezika:

	sploh ne drži	ne drži	niti ne drži - niti drži	drži	popolnoma drži
Pouk drugega tujega jezika poteka v ustrezno opremljeni učilnici.	1	2	3	4	5
Za pouk drugega tujega jezika je zagotovljena ustrezna informacijsko-komunikacijska tehnologija.	1	2	3	4	5
Imam težave s pripravo gradiv za učence.	1	2	3	4	5
Za poučevanje drugega tujega jezika sem ustrezno usposobljen/a.	1	2	3	4	5
Za učinkovito poučevanje drugega tujega jezika je v skupini preveliko število otrok.	1	2	3	4	5

Ali se pri pouku drugega tujega jezika na kakršenkoli način povezujete s poukom prvega tujega jezika?

- 1 – da
- 2 – ne

Če ste odgovorili z da, navedite konkreten primer:

Ali ste pri pouku drugega tujega jezika v tem šolskem letu izvedli naslednje oblike dela oz. aktivnosti:

	da	ne
Delo v dvojicah.	1	2
Skupinsko delo.	1	2
Projektno delo.	1	2
Igranje vlog in didaktične igre.	1	2
Medpredmetno povezovanje.	1	2
Sodelovanje v mednarodnem projektu.	1	2

Prilagajanje pouka zmožnostim posameznih učencev (notranja diferenciacija).	1	2
Uporabljali informacijsko-komunikacijsko tehnologijo pri pouku.	1	2
Vrednotenje izdelkov (plakatov, ...).	1	2

Ali zaznavate pri izvedbi drugega tujega jezika še katere druge težave oz. ste te težave že imeli?

- 1 – da
- 2 – ne

Če ste odgovorili z da, navedite katere:

S pomočjo petstopenjske lestvice ocenite, kako uporabne so vsebine naslednjih poglavij iz učnega načrta drugega tujega jezika za poučevanje v 7. razredu:

	sploh ni uporabno	ni uporabno	niti ni uporabno - niti je uporabno	je uporabno	zelo je uporabno
Opredelitev predmeta (1. poglavje).	1	2	3	4	5
Splošni cilji/kompetence (2. poglavje).	1	2	3	4	5
Cilji in vsebine (3. poglavje).	1	2	3	4	5
Pričakovani učni rezultati pri pouku drugega tujega jezika (4. poglavje).	1	2	3	4	5
Standardi znanj pri pouku drugega tujega jezika ob zaključku 9. razreda (5. poglavje).	1	2	3	4	5
Medpredmetne povezave (6. poglavje).	1	2	3	4	5
Didaktična priporočila (7. poglavje).	1	2	3	4	5
Materialni pogoji za izvedbo pouka (8. poglavje).	1	2	3	4	5

Koliko ur pouka drugega tujega jezika v 7. razredu bi potrebovali tedensko, da bi lahko optimalno dosegli zastavljene učne cilje pri predmetu?

- 1 – manj kot dve uri
- 2 – dve uri
- 3 – več kot dve uri, in sicer: _____

Ali pri pouku drugega tujega jezika učenci uporabljajo učbenik?

- 1 – da
- 2 – ne

Ali je za uspešno izvedbo drugega tujega jezika potrebno, da učenci uporabljajo učbenik?

- 1 – da
- 2 – ne

Ali učenci uporabljajo za samovrednotenje znanja pri drugem tujem jeziku Evropski jezikovni listovnik?

- 1 – da
- 2 – ne

Ali se vam zdi uporaba Evropskega jezikovnega listovnika smiselna?

- 1 – da
- 2 – ne
- 9 – ne vem

Ali bi za katero od naštetih področij potrebovali dodatna usposabljanja:

	da	ne
Sodobne metode dela.	1	2
Sinergijski učinki večjezikovne didaktike.	1	2
Medkulturna zmožnost.	1	2
Jezikovne vsebine (sodobni jezikovni pouk, kako razvijati govorne in pisne zmožnosti v tujem jeziku, vloga slovnice).	1	2
Vrednotenje znanja.	1	2
Snovanje učnega gradiva.	1	2
Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije pri pouku.	1	2
Notranja diferenciacija pouka (modeli izvajanja).	1	2
Medpredmetno povezovanje (znotraj predmeta, z gostujočim učiteljem, povezave z več predmeti v projektni nalogi).	1	2
Drugo: _____		

Ali menite, da bi bilo potrebno spremeniti izvedbo obveznega drugega tujega jezika na nacionalnem nivoju?

- 1 – da
- 2 – ne

Če ste odgovorili z da, navedite vaš predlog za spremembo:

_____

Zahvaljujemo se vam za vaše odgovore!

Preizkus znanja pri predmetu obvezni drugi tuji jezik ob koncu 7. razreda

1. Podlaga za preizkus: Kač, L., Šečerov, N. (2008), Učni načrt za drugi tuji jezik, Zavod RS za šolstvo.

2. Oblika: Preizkus znanja je sestavljen iz dveh delov: pisni in ustni preizkus.

3. Shema preizkusa

Jezikovne zmožnosti	Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk	Število nalog	Vrednotenje
Slušno razumevanje	Naloge, ki preverjajo učenčevo zmožnost poslušanja in slušnega razumevanja	Do 15 min	30 %	1 - 2	Vrednotijo ga učitelji, ki so učence poučevali. Preizkus znanja se vrednoti po moderiranih navodilih, ki jih pripravi strokovna skupina za 2. TJ.
Bralno razumevanje	Naloge, ki preverjajo učenčeve zmožnosti branja in bralnega razumevanja	Do 15 min	30 %	1 - 2	
Pisno sporočanje	Naloge, ki preverjajo učenčevo zmožnost pisnega sporočanja	Do 15 min	10 %	1	
Govorno sporočanje in sporazumevanje	Naloge, ki preverjajo učenčevo zmožnost govornega sporočanja in sporazumevanja	Do 15 min	30 %	2	Vrednotijo ga učitelji, ki so učence poučevali po izhodiščih in navodilih za sestavo ustnega preizkusa, ki jih pripravi strokovna skupina za 2. TJ.

Trajanje: Pisni preizkus traja 45 min, ustni do 15 min.

4. Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Jezik nalog in navodila k nalogam	Vrednotenje
Do 4 različne vrste nalog	<ul style="list-style-type: none"> - Naloge povezovanja (besede s sliko, naslova z besedilom, dveh delov povedi, besed v poved, stalnih besednih zvez) - Naloge urejanja in razvrščanja (odgovori in vprašanja, zapisovanje nadpomenk, podpomenk, protipomenk ..., delov zgodbe v zgodbo, urejanje pomešanih povedi) - Naloge dopolnjevanja (z danimi besedami ali brez njih, dopolnjevanje dialoga) 	Jezik nalog, katerih cilj je izključno razumevanje besedila, so zapisane v slovenščini. Navodila k nalogam so v slovenščini.	Vsak pravilen odgovor prinaša 1 točko, razen nalog pisnega in govornega sporočanja in sporazumevanja, kjer se izdelek učenca vrednoti glede na merila in opisnike, ki jih pripravi strokovna skupina za 2. TJ

	- Prenos podatkov v drugo obliko (nadomeščanje slike z besedo, označevanje, izpolnjevanje tabel in križank) - Naloge izbirnega tipa (prav/narobe, naloge izbirnega tipa – izbira in označitev pravilnega odgovora med več danimi, kaj ne sodi zraven) - Krajši odgovori na vprašanja - Vodeno tvorjenje krajših povedi oziroma besedil		
--	---	--	--

5. Opis preizkusa

Pisni preizkus traja 45 min in je razdeljen na tri dele: slušno razumevanje, bralno razumevanje in pisno sporočanje. Ustni preizkus traja do 15 min in je namenjen preverjanju govornega sporazumevanja in govornega sporočanja.

Vsebina preizkusa:

Slušno razumevanje

Z nalogami slušnega razumevanja učenci pokažejo, da prepoznajo in razumejo:

- prilagojena avtentična besedila v tujem jeziku
- besedila, posebej govorjena za potrebe poučevanja tujega jezika

Viri besedil: govorjena besedila domačih in tujih govorcev tujega jezika. Teme izbranih besedil so učencem znane, se navezujejo na njihov izkustveni svet, na bližnjo okolico in na njihova zanimanja.

Navodila za reševanje nalog slušnega razumevanja so v slovenščini. Vsaka naloga vsebuje rešen prvi primer. Za reševanje je na voljo do 15 minut.

Vrste besedil

Besedila so informativna, pripovedna in opisna. Dolžina govorjenega besedila se spreminja glede na vrsto besedila in cilj naloge. Dolžina govorjenega besedila je do 4 minute. Uporabljene so lahko naslednje vrste govorjenih besedil: krajše pripovedi, zgodbe, pogovori dveh ali več oseb, obvestila, poročila, sporočila, navodila, opozorila, reklame, opisi poti, pesmi.

Spretnosti, ki preverjajo razumevanje govorjenega besedila:

- Učenec razbere vrsto, temo, glavne misli govorjenega besedila,
- Učenec poišče določene informacije v besedilu (prepozna osebe, ki nastopajo v besedilu, kraj in čas dogajanja itd)

Vrste nalog

Preizkus vsebuje eno ali dve nalogi slušnega razumevanja različnega tipa. Naloge zahtevajo prenos podatkov v drugo obliko, povezovanje slušnega besedila s slikami, izbirni tip nalog, naloge kratkih odgovorov, naloge dopolnjevanja besedila z besedami, beleženje pod naslovi /po kategorijah, zapisovanje podatkov.

Bralno razumevanje

Z nalogami bralnega razumevanja učenci pokažejo, da znajo prebrati in razumejo prilagojena avtentična besedila v tujem jeziku ali besedila, posebej pisana za potrebe poučevanja drugega tujega jezika.

Navodila za reševanje nalog so v slovenščini. Naloge k besedilu so lahko tudi v slovenščini.

Vrste besedil

Besedila so informativna, pripovedna, opisna. Dolžina bralnega besedila je do 300 besed. Vrste besedil: krajša pripovedna besedila, razglednice, zasebna pisma, opisi oseb, živali, krajev, postopkov, stvari, poročila o dogodkih in dejavnostih, navodila, opisi poti ali smeri.

Spretnosti, ki preverjajo bralno razumevanje:

- učenec izlušči vrsto, temo in glavne misli bralnega besedila
- učenec poišče določene informacije v besedilu

Vrste nalog

Vsak preizkus je sestavljen iz dveh bralnih nalog različnega tipa. Naloga zahteva prenos podatkov v drugo obliko, povezovanje naslovov z besedilom in sliko, razvrščanje in urejanje pomešanih povedi ali odstavkov znotraj enega besedila, izbirni tip, alternativni tip, naloge kratkih odgovorov, naloge dopolnjevanja besedila.

Pisno sporočanje

Z nalogami pisnega sporočanja se preverja zmožnost tvorjenja pisnega besedila v drugem tujem jeziku. Naloge so vodene. Učenci tvorijo eno pisno besedilo.

Vrste besedil

Učenci tvorijo besedilo, ki je lahko razglednica, sporočilo, recept, voščilo, predstavitev osebe, družine, predmeta, kraja, dogodka, povabilo itd.

Vrste nalog

Učenci tvorijo besedilo na ravni odstavka in je dolgo do 60 besed.

Govorno sporočanje in sporazumevanje

Z nalogami govornega sporočanja učenci pokažejo, da znajo na preprost način opisati sebe, svojo družino, prijatelja, predmet, kraj ali dogodek.

Vrste besedil govornega sporočanja

Učenci tvorijo besedilo, ki je predstavitev osebe, prijateljev, družine, opis predmeta, kraja, dogodka. Pri tem si lahko pomagajo s slikovno podpora.

Z nalogami govornega sporazumevanja učenci pokažejo, da se znajo vključevati v preprost pogovor, kjer se predstavijo, predstavijo druge (ime, priimek, nacionalno pripadnost, starost, kraj bivanja in interese), posredujejo podatke v zvezi z življenjem na šoli in interesnimi dejavnostmi (šport, glasba, vzorniki). Pri tem uporabijo nekatere osnovne sporazumevalne

funkcije in vzorce socialne interakcije v predvidljivih okoliščinah (npr. sprejem gosta in poslopitev, promocija lastnega kraja ali lastne države).

Vrste besedil govornega sporazumevanja

Učenci sodelujejo v razgovoru s sovrstniki ali izpraševalcem (učiteljem). Pri tem so zmožni se na preprost način besedno odzvati na sogovorčeve vzpodbude oz. vprašanja.

7. Viri

- Anderson, W., Krathwohl, D. R. (2016). Taksonomija za učenje, poučevanje in vrednotenje znanja. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Barle Lakota, A. (2011). Družba znanja. V: Lukšič – Kacin, M., Milharčič Hladnik, M., Sardoč, M. (ur.). Medkulturni odnosi kot aktivno državljanstvo. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji (2011). Ministrstvo za šolstvo in šport.
- Blaj, B. (2005). Podaljšano bivanje in različne oblike varstva učencev v devetletni osnovni šoli. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.
- Curriculum for excellence through outdoor learning (2008). Framework for Learning and Teaching. Edinburgh: Scottish Government.
- Dumont, H., Istace, D., Benavides, F. (ur.). (2013). O naravi učenja. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Dylan, W. (2015). Embedding Formative Assessment. New York, USA: Learning Science.
- Fischer, N., Radisch, F., Schüpbach, M. (2014). International perspectives on extracurricular activities: Conditions of effects on student development, communities and schools. Journal for educational research online, 6 (3), 5-9. Pridobljeno s https://www.pedocs.de/volltexte/2014/9684/pdf/JERO_2014_3_Fischer_et_al_Editorial.pdf
- Hattie, J. (2009). Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement. Abingdon, UK: Routledge.
- Hattie, J. (2015). Assessment for learning. Cambridge International Examinations. Pridobljeno s <http://www.cambridgeinternational.org/images/271179-assessment-for-learning.pdf>
- Holcar Brunauer, A., Nolimaj, F., Plevnik, P. (2017). Analiza izvajanja izbirnih predmetov v osnovni šoli. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Jeriček Klanjšček, H., Koprivnikar, H., Drev, A., Pucelj, V., Zupanič, T., Britovšek, K. (2014). Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju med mladostniki v Sloveniji. Izsledki mednarodne raziskave HBSC. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje.
- Juriševič, M. (2012). Nadarjeni učenci v slovenski šoli. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Kač, L. (2011). Postopno uvajanje drugega tujega jezika v osnovne šole: zaključno poročilo. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Kesić, S. (2012). Stališča učencev do različnih oblik učne pomoči v osnovni šoli: diplomsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Kolar, M. idr. (2008). Interesne dejavnosti za devetletno osnovno šolo. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.

Labernik, Z., Kos Knez, S. (ur.) (2005). Podaljšano bivanje in različne oblike varstva učencev osnovni šoli. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.

Lubšina Novak, M. (2010). Modeli za razvijanje in izboljševanje ravni različnih vrst pismenosti s pomočjo IKT. Vzgoja in izobraževanje v informacijski družbi. Pridobljeno s http://profesor.gess.si/marjana.pograjc/%C4%8Dlanki_VIVID/Arhiv2010/27Lub%C5%A1inaNovak.pdf

Magajna, L., Kavkler, M., Čačinovič Vogrinčič, G., Pečjak, S., Bregar Golobič, K. (2007). Koncept dela: Učne težave v osnovni šoli. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Magajna, L., Pečjak, S., Peklaj, C. idr. (2008). Učne težave v osnovni šoli. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Metelko, A., Rakčević, D., Veselko, H., idr. (1986). Delo v oddelkih podaljšanega bivanja v osnovni šoli. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Metelko, T. (1988). Podaljšano bivanje učencev. Vzgoja in izobraževanje, 19 (4 -5), 39-42.

Montessori, M. (1999). Education for the new world. Oxford, England: Clio press.

National framework for before- and after- school activities in basic education (2011). Finnish National Board of Education. Pridobljeno s http://www.oph.fi/download/137432_national_framework_for_before_and_after_school_activities_2011.pdf

Osnovna šola. Vsebina vzgojno-izobraževalnega dela. (1979). Ljubljana: Zavod SRS za šolstvo.

Ovsenik, R., Kozjek, D. (2015). Vrednote generacij. Revija za univerzalno odličnost, 4 (2), 17 – 32.

Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole 84. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07-uradno prečiščeno besedilo)

Program življenja in dela osnovne šole. (1984). Ljubljana: Zavod SR Slovenije za šolstvo.

Rakovec, L. (2017). Uvajanje prvega tujega jezika v 2. in 3. razred osnovne šole: poročilo. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Resolucija o Nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018 (Uradni list RS, št. 62/13)

Scagnetti, N. idr. (2015). Poročilo o delu zdravih šol v šol. I. 2014 / 2015. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Sinjur, A. (2016). Specifični programi za podporo pri vključevanju priseljenskih učencev v osnovne šole v Sloveniji: doktorska disertacija. Univerza v Ljubljani: Pedagoška fakulteta.

Strel, J. (2015). Evalvacija programa zdrav življenjski slog 2014-2015. Ljubljana: Zavod Fit lab – center za telesni in gibalni razvoj.

Strel, J. Starc, G. in Kovač, M. (2011 - 2014). Analiza telesnega in gibalnega razvoja otrok in mladine slovenskih osnovnih in srednjih šol. Pridobljeno s http://www.slofit.org/Portals/0/Letna-porocila/Porocilo_SVK_10-11.pdf

Uradni list Evropske unije. (2013). Poročilo sveta, dne 26. novembra 2013. Pridobljeno s EUR-Lex C 354/1.

Velikonja, M., Adamič, M., Mulec, I. (1984). Program življenja in dela osnovne šole. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Villa, R., Thousand, J.S. (2005). Creating an Inclusive School 2nd Edition. Washington: ASCD.

Vršnik Perše T. (2016). Evalvacija različnih oblik dodatne strokovne pomoči, ki je otrokom dodeljena v skladu z Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Nacionalna evalvacijska študija – Končno poročilo). Pedagoška fakulteta UM.

Zajc, T. (2015). Raznolikost generacij v procesu vodenja. Magistrsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja / ZOFVI/ (...). Uradni list RS, št. 64/01 (3. 8. 2001). Pridobljeno s <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO445>

Zakon o osnovni šoli (uradno, prečiščeno besedilo)/Zosn-UPB (2006). Uradni list RS, št. 81 (31.7.2006). Pridobljeno s <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2006-01-3535?sop=2006-01-3535>

Žagar, D. , Artač, J., Bežič, T., Nagy, M., Purgaj, S. (1999). Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci v devetletni osnovni šoli. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Pridobljeno s http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/program_drugo/Odkrivanje_in_delo_z_nadarjenimi_ucenci.pdf

Ureditev položaja drugega tujega jezika v osnovni šoli "IZHODIŠČA ZA JAVNO RAZPRAVO".

Pridobljeno s http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/urad_za_razvoj_in_kakovost_izobrazevanja/razvojna_podrocja/jezikovno_izobrazevanje/